

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNICE KOLIČEVO

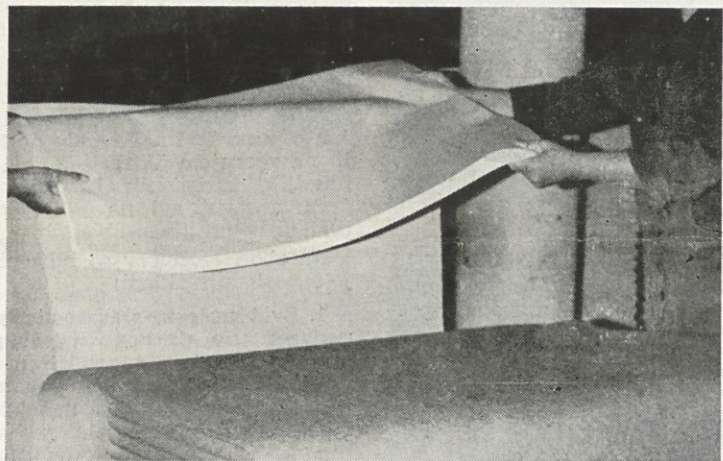
TOVARNE CELULOZE MEDVODE

Vsem članom kolektivov Medvode, Količevo in Vevče čestitamo ob prazniku dela

uredništvo Našega dela!

Ob prvem maju!

Poslovne rezultate pregledujemo ob koncu koledarskega leta. Prav pa je, da se delovnih rezultatov spomnimo ob prazniku dela, spomnimo naših ustvarjalnih dosežkov od minulega praznovanja naprej. Kako smo delali? Smo kaj napredovali? Niso samo investicijska vlaganja in uveljavljanja na tržišču merilo naše ustvarjalnosti. Vsi dosežki na področju varnosti pri delu, organizaciji dela, v kvaliteti dela, naprežanja, kako napraviti več, boljše in lepše, so tiste kvalitete delovnega človeka, ki jih ni mogoče nikoli razvrednotiti, so merilo zaupanja vase, v svoje sposobnosti, ki najbolj povedo, kaj kdo je in kaj zmore. Imeli smo težave v poslovanju, tudi z iztržki nismo enako zadovoljni, a take in podobne težave minejo, če se zavedamo, kaj hočemo, kaj znamo, koliko ustvarjalne sposobnosti imamo v sebi. Očitno smo v tem področju prav v preteklem letu zelo napredovali, prešli smo marsikatero težavo. Z znanjem in solidarnostjo smo pomagali drug drugemu, tako da ob prazniku lahko rečemo, bilo je trdo, a vseeno uspešno leto!

Vinko Hafner - obiskal Vevče

VEVČE, 5. APRILA — Sekretar Mestne konference ZK, tov. Vinko Hafner, je obiskal naše podjetje in organizacijo ZK. Temu obisku so prisostvovali še organizacijski sekretar Mestne konference tov. Bogomir Bratina, predsednik Mestnega sindikalnega sveta Rudi Bregar in sekretar Občinskega komiteja ZK Moste-Polje tov. Franc Rejc.

Obisk je bil razdeljen na dva dela. Prvi del obiska je bil namenjen seznanitvi z gospodarskim in političnim stanjem podjetja. Tega razgovora so se udeležili vsi komunisti na vodilnih mestih in sekretar osnovne organizacije ZK. V živahni razpravi, ki je trajala kar dve uri, se je tov. Hafner s sodelavci seznanil o uspehih podjetja in o nezavidljivem stanju političnih organizacij.

Drugi del obiska pa je bil na željo tov. Hafnerja namenjen samo članom ZK iz neposredne proizvodnje. Navzočim je zastavil več vprašanj, na katera so odgovarjali brez zadržkov in izražali svoja mnenja in poglede o:

— odnosih delavcev do organizacije ZK,

— na kakšen način povečati pristop delavcev v Zvezo komunistov,

— kakšen je družbeni položaj delavca v naši družbi,

— kako vplivajo vodilni komunisti na razpoloženje med člani ZK,

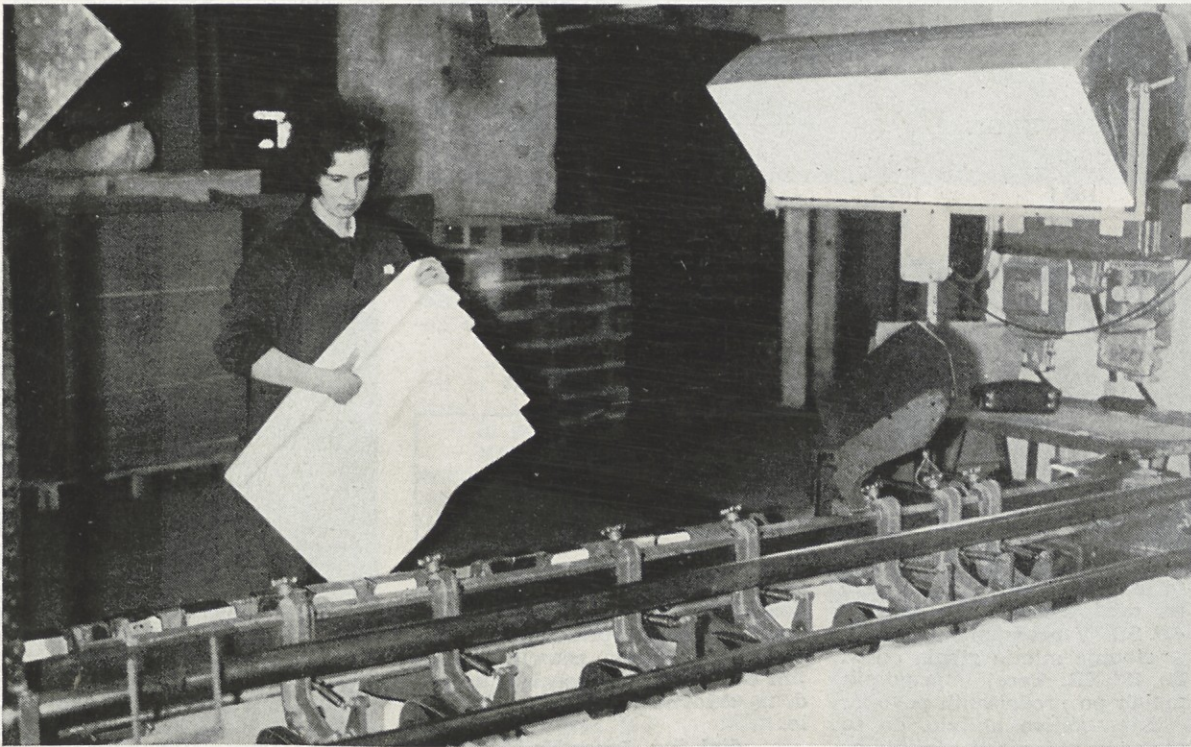
— kako povečati politično izobrazbo proizvodnih delavcev, da bi lažje vstopali v ZK,

— kakšno mnenje vlada med neposrednimi proizvajalci o usta-

novitvi občinskega aktiva neposrednih proizvajalcev, članov ZK.

To srečanje je trajalo poltretjo uro in tov. Hafner je obljubil, da ni to zadnje srečanje članov ZK v naši organizaciji.

Ljubo Z.

Pri stroju za prečno rezanje papirja — pomočnik vodje Vika Božič

OOZK v papirnici Količevo je sprejela svoj delovni program

KOLIČEVO, APRILA — Tako kot vsako leto se je tudi letos sestala OOZK na svoji delovni konferenci, na kateri je med drugim razpravljala o osnutku delovnega programa in nalogah komunistov podjetja v prihodnjem obdobju. V delovni program OOZK so bila vključena vsa tista vprašanja, ki so najbolj aktualna v podjetju in ki zahtevajo čimprejšnjo razrešitev. Sam program pa se razlikuje od prejšnjih v tem, da je zelo konkreten in določen z nosilci nalog, za posamezna vprašanja pa, razen nosilcev nalog, določa tudi čas izvršitve. Ker vprašanja, ki so vključena v delovni program, ne prizadevajo in obvezujejo samo članov ZK, ampak so pomembna za vsakega člana kolektiva, ga objavljamo v celoti.

POSLOVNA POLITIKA

Poslovna politika podjetja mora zagotoviti nadaljnjo rast in razvoj podjetja, njegovo uveljavitev in utrditev na domačem trgu in večjo uveljavitev na tujih tržiščih, zagotoviti primerno visoke dohodke zaposlenih, dvig življenjskega in družbenega standarda ob istovrstnem povečevanju akumulacije družbenih sredstev ter vključevanje družbenih in gospodarskih problemov občine in širše družbene skupnosti. Da bi te cilje dosegli, je potrebno, da se člani ZK v organih samoupravljanja in strokovnih službah lotijo reševanja naslednjih nalog:

1. Čeprav podjetje trenutno nima posebnih težav s prodajo izdelkov, ga ta trenutna situacija ne sme uspavati. Razmere na trgu se hitro spreminjajo in se ne sme zgoditi, da nas spremembe presejeto. Zato je nujno, da se dogodki tako na domačih kot tujih trgih nenehno spremljajo z namenom, da se v podjetju sprejemajo pravočasni ukrepi za prilagoditev novonastalim razmeram. Razen tega bo nujno potrebno sistematično proučevati trg, predvsem pa gibanje ponudbe, po-

vpraševanja in cenah v papirni industriji ter nadaljnje tendence razvoja v tistih panogah industrije, ki nadaljujejo predelavo naših izdelkov.

2. Izhajajoč iz potreb na trgu je treba zagotoviti čimbolj stabilne proizvodne programe na vseh proizvodnih strojih, predvsem pa odpraviti prepogoste menjave in majhne proizvodne količine. S kupci je treba doseči, da svoje potrebe javljajo vnaprej najmanj 10 dni in zagotoviti v danih okoliščinah optimalni proizvodni program.

3. Posebno skrb je treba posvetiti racionalnemu gospodarjenju v podjetju s surovinami in materialom ter zagotoviti popolno kontrolo nad porabo pomožnega materiala in surovin. Organi upravljanja in strokovne službe morajo z ustreznimi ukrepi odpraviti malomaren odnos do imovine podjetja in na vseh mestih in nivojih uvesti varčevanje. Posebno pozornost je treba posvetiti predpisanim in dejanskim vnosom surovin v izdelkih, kakor tudi problemu izgube vlaknin. Ocenjujemo, da so na tem področju še največje rezerve za boljši uspeh poslovanja.

4. Eden od bistvenih pogojev, da se podjetje utrdi na domačem trgu in uveljavi na zunanjem, je kvaliteta izdelkov. Zato je nujno temu problemu posvetiti večjo pozornost. Po eni strani je treba zagotoviti pogoje za kvalitetno delo, po drugi strani pa doseči, da se ustvarjeni pogoji v polni meri izkoristijo. Trenutno ugodna situacija na trgu ne sme vplivati na slabšanje kvalitete izdelkov, ker bi to imelo v bodoče negativne posledice.

5. Splošna nelikvidnost gospodarstva vpliva tudi na nelikvidnost našega podjetja, čeprav imamo velika obratna sredstva in daleč več dolžnikov kot upnikov. Zaradi tega je treba posvetiti večjo pozornost izterjavi dolgov in zmanjševanju plačilnih rokov, kakor tudi hitrejšemu obračanju obratnih sredstev. To je možno doseči s primerno komercialno politiko do kupcev in večjo uporabo pravnih sredstev.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Konferenca OOZK Tovarne celuloze Medvode

MEDVODE, MARCA — Komunisti naše tovarne so imeli 13. marca redno letno konferenco, na kateri je prisostvoval tudi sekretar OK ZKS Ljubljana-Siška tov. Leopold Krebelj.

Poročilo o pretekli mandatni dobi je podal sekretar OOZK tov. Vladimir Buh. V razpravi je sodelovalo več članov OOZK. Od splošnih negativnih pojavov v naši družbi do konkretnih težav v našem kolektivu. Dober del razprave je bil namenjen načinu in nevarnostim kampanjskega dela pri odpravljanju socialnih razlik, čeprav se zavedamo, da je tak korak potreben in nujen pri razvijanju boljših socialističnih družbenih odnosov. Socialne razlike so dosegle takšne razsežnosti, da lahko povzročijo večje in globlje družbene konflikte, to je bilo posebno vidno v neurejenem stanju in odnosu v zemljiški politiki, šolstvu oziroma možnostim šolanja otrok iz delavskih družin itd., posebno neopravičeno bogatenje posameznikov ali skupin na račun tujega dela. Bilo je govora o dejanskem vplivu ZK v družbi, njeni avantgardnosti, premajhnem številu delavcev v ZK in drugih problemih, ki so znani in se zelo počasi rešujejo. Pohvale vredna je konkretnost nekaterih komunistov, ki so obsodili nekatere nepravilnosti, govorili o odnosih in težavah, s katerimi se srečujemo v naši tovarni. Razprava je segala od nelikvidnosti, zmrznjenih cen do konkretne odgovornosti komunistov in nekomunistov.

K razpravi se je oglasil tov. Krebelj, ki je prisotne komuniste seznanil z zadnjimi političnimi dogodki v Jugoslaviji, delom OK ZKS in nalogami, katere bo potrebno rešiti v naslednjem obdobju. Posebno se je dotaknil lažne dileme kje se smejo in kje se ne smejo komunisti oziroma ZK vmešavati, ter poudaril, da povesod tam, kjer se pokaže potreba, mora ZK z učinkovito akcijo delovati. Svoja stališča naj OOZK zavzame in jih javno in jasno posredujejo.

Konferenca je zadolžila sekretariat OOZK, da pripravi akcijski program, ki bo zajel med drugim perspektivni razvoj tovarne, sprejem mladih v OOZK, ter odnose v tovarni, ki pa naj bo obravnavan in sprejet na prvem naslednjem sestanku.

Na koncu so komunisti ponovno izvolili za sekretarja OOZK tov. Vladimira Buha, za blagajnika pa tov. Ludvika Rošlja, kot člana sekretariata pa sta bila izvoljena tov. Milan Gleščič in tov. Vukašin Lutovac.

V. Lutovac

Združene papirnice Ljubljana

GIBANJE PROIZVODNJE V MESECU MARCU 1972

	Plan	Doeženo	Izkoriščenje	zmogljivosti
			φ I.—III. 1972	φ I. 1971
Klasični papirji . .	100	100,0	92,6	91,7
Premazani papirji .	100	108,6	54,8	47,6
Skupaj:	100	102,1		
Lesovina	100	141,9		

Proizvodnja papirja se je v mesecu marcu gibala v mejah postavljenega plana. Papirni stroji so obratovali normalno brez večjih zastojev, tudi izmeta smo zabeležili nekoliko manj kot preteklega meseca (7,5 %). Izdelovali smo papirje s povprečno nižjo gramsko težo, tako se je znižal delež offset papirjev (25 % celotne proizvodnje) v primerjavi s preteklimi meseci, povečal pa delež mehanografskih, pigmentiranih papirjev, bankpota, ciklostila ter kulerjev.

Premazanih papirjev smo izdelali za ca. 9 % več, kot smo predvidevali, od tega smo jih dobro polovico obojestransko premazali. Zastoji PRS so bili normalno visoki, izredno malo pa smo ugotovili izmeta (v marcu 10,3 %, v letu 1971 14 %).

Proizvodnja lesovine je znatno presegla planirano količino, ker je brusilnica po nekaj mesecih zopet normalno obratovala z obema brusilnikoma.

Papirnica Količevo

GIBANJE REALIZIRANE PROIZVODNJE MAREC 1972

Količinsko v %

Izdelek	III/72 LP III/72	I-III/72 LP I-III/72	III/72 OP III/72	III/72 III/71	I-III/72 I-III/71
Papir	80,5	86,7	80,6	91,3	94,3
Karton	101,7	100,8	103,4	97,5	101,7
Lepenka	99,7	97,4	112,7	103,8	98,9
Skupaj	97,8	98,—	100,—	97,1	100,2
Proiz. les.	104,1	85,7	—	89,1	78,9

Vrednostno v %

Papir	90,8	93,—	92,9	94,3	100,8
Karton	105,1	104,5	103,4	101,3	107,6
Lepenka	107,5	103,7	105,4	105,7	119,1
Skupaj	102,5	102,1	101,6	100,5	107,4

IZVOZ

Količinsko v %

Papir	60,5	43,—	71,8	125,1	72,3
Karton	9,4	17,9	17,3	38,2	54,8
Lepenka	—	—	—	—	—
Skupaj	29,9	38,—	45,—	87,5	64,4

Vrednostno v %

Papir	75,8	51,4	94,1	207,6	109,7
Karton	6,2	19,2	11,7	12,9	44,2
Lepenka	—	—	—	—	—
Skupaj	34,—	32,1	53,4	78,8	71,5

CASOVNO IZKORIŠČANJE ZMOGLJIVOSTI PROIZVODNIH STROJEV — MAREC 1972

Stroj	Koledarski čas ure	Prazniki ure	%	Zastoji ure	%	Izkoriščenje strojev %	Proizvodnja na stroju ton
PS I	744	—	—	110	14,8	85,2	73,5
PS II	744	—	—	150	20,2	79,8	273,4
KS I	744	—	—	17	2,3	97,7	623,5
KS II	744	—	—	62	8,3	91,7	1.199,2
LS	744	—	—	67	9,—	91,—	205,7
Skupaj	744	—	—	81	10,9	89,1	2.375,3
Brusilnica	744	—	—	15	2,—	98,—	448,7

NETO PROIZVODNJA NA ZAPOSLENEGA

Povprečje v letu 1971	701	100,—	100,—
Marec 1972	702	100,1	102,9
Povprečje 1972	704	100,4	99,8

Legenda:

LP — osnovni letni plan
OP — operativni plan

Zbor volivcev na Viru

KOLIČEVO, APRILA — V drugi polovici meseca marca je občinska skupščina sklicala zbor volivcev, da bi preko odbornikov in predstavnikov občinske uprave seznanila občane z resolucijo občine Domžale o gospodarskem razvoju v letu 1972, o predlogu občinskega proračuna ter programov skladov za leto 1972, o predlogu odloka o davkih občanov, o delu krajevnih skupnosti in o sprejetih oziroma izvršenih sklepih zbora volivcev iz leta 1971.

Vsi občani krajevnih skupnosti Vir-Dob so dobili pismena vabila za zbor volivcev. Za krajevno skupnost sta bila dva zbora in sicer na Viru in v Dobu. Ker je

3. Pripojitev k poštnemu omrežju Domžale:

Vasi Vir, Količevo in Podrečje, ki so spadale pod pošto Dob, so se s 1. 3. dalje pripojile k poštnemu omrežju Domžale.

4. Ureditev fasade na delavskem domu Vir:

Za ureditev fasade delavskega doma je podpisana pogodba z izvajalcem del. Po pogodbi se je izvajalec zavezal, da bo fasada na domu narejena do 1. maja 1972.

5. Vzdrževanje cest in ulic:

Vse makadamske ceste in ulice je pregledala komisija za komu-

Svet krajevnih skupnosti računa, da bo imel v letu 1972 na razpolago približno 340.000 din za investicijska dela. Komisija za plan in finance je izdelala predlog plana, ki ga je potrdil svet KS in predvidena sredstva se bodo v letošnjem letu porabila za:

1. rekonstrukcijo Hubadove ulice in ureditev razsvetljave,

2. rekonstrukcijo in asfaltiranje dela Cojzove ulice,

3. financiranje lokacije za razširitev pokopališča v Dobu, lokacije za trgovsko-stanovanjsko zgradbo v Dobu in za izdelavo načrtov pokopališča na Viru.

S planom investicij za leto 1972 je bil sprejet tudi srednjeročni plan investicijskih del, v katerega so zajeta dela:

1. asfaltiranje ceste v Dobu od Drolka do osnovne šole,

2. asfaltiranje ceste, ki povezuje vas Dob s Količevim,

3. dokončno asfaltiranje Cojzove ulice,

4. asfaltiranje Dvorčakove, Maistrove in Šubičeve ulice.

Z gornjimi investicijskimi deli se bo pričelo v letu 1973 in naj bi bile investicije končane v letu 1975.

K resoluciji o gospodarskem razvoju občine, osnutku proračuna in na osnutek odloka o davkih občanov, volivci niso imeli bistvenih pripomb. Bolj živahna razprava je bila na poročilo o delu krajevnih skupnosti. Razprava je bila plodna, volivci so razpravljali o krajevnih problemih, predvsem o neurejenih cestah in vzdrževanju, o sredstvih namenjenih za ceste, o plačilu in trošenju sredstev iz sklada za mestno zemljišče, o postavitvi nove trafo postaje na zgornjem Viru, o čistoči v naseljih, turističnih kreditih, o javni razsvetljavi na Bukovčevi cesti in o drugih problemih.

Na zboru volivcev so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Svet krajevnih skupnosti mora podvzeti vse, da bodo neizvršeni sklepi iz leta 1971 realizirani v letu 1972. Ta sklep se nanaša predvsem na izgradnjo nedokončanih investicijskih del.

2. Izgradnja nove trafo postaje na zgornjem Viru naj se vnese v plan za leto 1972.

3. Svet krajevnih skupnosti naj da priporočilo skupščini, da pregleda kredite, ki so jih prejeli posamezniki za ureditev turističnih sob. V ta namen je bilo izdana velika denarja, vendar je turističnih sob na razpolago zelo malo.

4. Za vzdrževanje makadamskih cest in ulic je namenjenih premalo sredstev. Svet KS naj prouči možnost za dodelitev dodatnih finančnih sredstev.

Problematika krajevnih skupnosti je pestra, kar je pokazala razprava na obeh zbora volivcev. Svet krajevnih skupnosti bo moral vložiti mnogo truda, da bodo sklepi realizirani do prihodnjega zbora volivcev.

Otroški vrtec na Viru — Povpraševanje po varstvu otrok presega zmogljivosti vrtca

bila udeležba na zboru volivcev na Viru dokaj skromna in je precejšnje število volivcev v Viru in Količevu zaposlenih v našem podjetju, jih obveščamo o poteku zbora.

Volivci so bili seznanjeni med drugim tudi z delom krajevnih skupnosti. Svet je razpravljal o problematiki urbanističnega in zidalnega načrta za območje krajevnih skupnosti, o problematiki vzdrževanja cest in mostov, o komunalni ureditvi in vodovodu, o otroškem varstvu in šolstvu, o razširitvi pokopališča in pokopališkem redu, o planu investicijskih del za leto 1972 in o srednjeročnem planu ter o drugi problematiki s področja pristojnosti krajevnih skupnosti Vir-Dob.

Realizacija sklepov, sprejetih na zadnjem zboru volivcev je bila naslednja:

1. izgradnja mostu čez Bistrico za dostop otrok k novi šoli na Rojah.

Ob referendumu za samoprispevek za izgradnjo šolske mreže v občini so volivci Vira postavili zahtevo, da se za varnost šolarjev izgradi most čez Bistrico. Gradnja mostu je v zaključni fazi in pred pričetkom novega šolskega leta bo most izročen svojemu namenu.

2. Gradnja novega otroškega vrtca na Viru:

Za postavitev otroškega vrtca na Viru je odobrena lokacija, izdelani so načrti in zagotovljena denarna sredstva. Z gradnjo vrtca se bo pričelo v mesecu aprilu. Sedanja otroški vrtci ne more zadovoljiti vseh potreb.

nalna dela pri svetu KS. Gramoz je bil najprej navožen na tiste ceste in ulice, ki so najbolj obremenjene in najbolj uničene. Nato slede ulice z manjšo obremenitvijo. Gramoza ne bo mogoče navoziti v količinah, ki ga želijo občani, ker je na razpolago premalo denarnih sredstev.

6. Razširitev pokopališča v Dobu:

Obstoječe pokopališče je premajhno. V zvezi s tem se izdelujejo načrti. Ko bodo gotovi, se bo zaprosilo pristojno službo za lokacijsko dovoljenje.

7. Rekonstrukcija Hubadove ulice in ureditev javne razsvetljave:

Po programu se bo pričelo z rekonstrukcijo ulice v letošnjem letu. Dela bodo predvidoma končana do začetka novega šolskega leta.

8. Namestitev prometnih znakov na cesti Vir-Količevo in na Cojzovi cesti.

Ta sklep še ni realiziran. Cesti bo pregledal prometni strokovnjak in na podlagi podanega poročila oz. predloga bo krajevna skupnost namestila prometne znake.

Volivci so bili seznanjeni tudi s planom investicij za leto 1972.

Obljuba ob referendumu bo izpolnjena. Šolarji bodo imeli varen dostop k novi šoli na Rojah

Pojasnilo k članku »Praktikanti opazijo, odgovorni pa ne«

VEVČE, APRILA — V zadnji številki »Našega dela« je bil objavljen odlomek iz dnevnika praktikanta papirniške šole.

Na njegova zapažanja bi rad pripomnil naslednje:

Meritev stopnje mletja 29° SR je resnična ob mletju ce-

luloze, nakar se doda še izmet in lesovina, tako, da ta naraste na predpisano stopnjo mletja 45° SR. V omenjenem času se je stopnja mletja gibala od 45 do 48° SR. Torej v pravih mejah po predpisanih pogojih. Priporočljivo bi bilo, da se ob vsaki nejasnosti praktikan-

ti več zatekajo k nasvetom delovodij ali drugemu vodstvenemu kadru proizvodnje, kajti le tako, si bodo pridobili čim več papirniškega znanja, ki jim bo v praksi in kasneje tudi na delovnem mestu koristilo.

dipl. ing. Janez Hribar

Razgovor z ljudmi na obrobju tovarne

VEVČE, APRILA — Res na obrobju. To so ljudje, ki so vsak dan na delu, redno po osem ur, vendar redko vidijo notranjost obratov. Njihova delovna dolžnost ni proizvodnega značaja, kljub temu pa so v organizaciji tovarne nujno potrebni. Njihovo delo je kontrola, varnost, zveze in podobno. To so vratarji, kurirji, telefonisti in drugi ljudje. Morda nam bodo povedali, kako oni delajo, kaj mislijo o svojem delu in še kaj.

— Nace **JUNKAR**, precej časa si že na delovnem mestu vratarja. Kakšne so glavne dolžnosti tega delovnega mesta?

— Vratar sem res že dolgo. Letos bo minilo 19 let. Z delom sem zadovoljen, saj je pestro. V glavnem je to odgovornost pri vходу. Zanimati nas mora, kdo prihaja v podjetje in če lahko pride, kdo

Nace Junkar

odhaja iz podjetja in kdo se zadržuje v neposredni bližini tovarne. Prav tako kontroliramo promet v tovarno in iz nje. V ta namen vodimo evidenčno knjigo vseh dovozov in odvozov, vpisujemo priimek in ime šoferja, registracijo avtomobilov in vrsto tovara. Vodimo tudi knjigo zamud ali predčasnih odhodov. Na mestu moramo biti ob času elementarnih nesreč. Takrat dajemo znake s sireno, da bi gasilci in drugi reševalci bili pravočasno na mestu. Potem pa je še veliko telefoniranja po tovarni in izven nje, ki se v glavnem tiče informacij o prisotnosti ali odsotnosti zaposlenih. Kontrola prisotnosti je precej težja, odkar ni kontrolnih ur, zlasti se preprekamo z zamudniki, ki nočejo priznati ali pa se pogajajo o višini zamujenega časa. Teh je vedno več.

— Kdo zamuja?

— Zamujajo večinoma eni in isti, bolj iz navade kot iz potrebe. Zanimivo je, da ljudje, ki stanujejo v oddaljenejši okolici, nikdar ali pa zelo redko zamudijo. To se dogaja le ob morebitni okvari na vozilu. Najhujši so oni iz bližine tovarne.

— Ali se delo vratarjev kakorkoli loči med dnevno in nočno izmeno?

— Dopoldne je na vratih stalen promet bodisi dovoz ali odvoz materiala ali izdelkov, kakor tudi ljudi. Ponoči pa, če proizvodnja v redu teče, je tudi pri nas mir. Tedaj se le sem pa tja kdo oglasi, ki išče pomoč ali pri dežurnem zdravniku ali pri varnostnih organih in hoče telefonirati, kar mu seveda v vsakem primeru ustrežemo.

— Kot vem, si precej aktiven v nogometni sekciji »Slavije«, kaj konkretno delaš?

— Že šestnajst let sem v upravnem odboru nogometnega kluba. Dolžnosti imam v gospodarskem odboru. Žal je pri klubu med organizatorji vse premalo članov naše delovne organizacije. Zato tudi pripadnost kluba papirnici peša in obratno. Dobro bi bilo, da bi delo v klubu in med člani kolektiva v tem smislu poživili.

— Kako pa ob prostem času?

— Ob prostih popoldnevih se

rad sprehodim do nogometnega igrišča ali pa še malo dalj do Ljubljane, sem pa tja, zlasti sedaj v spomladanskih mesecih malo urejamo vrt in okolico hiše, pa tudi pogospodinjam, ker ima žena dosti dela s šivanjem. Ob prostih sobotah in nedeljah pa se vsem v avto in jo največkrat mahnem na Dolenjsko. Od tam izhajam, natančneje iz vasi Drča nad Pleterjem. Starši še živijo in jih rad obiskujem. Seveda ne grem nikoli brez prazne posode, ki mora biti nazaj grede polna pristnega dolenjskega cvička. Tako lahko sem pa tja povabim na kozarček tudi bližnjega sosedo. Od doma pa ne grem nikdar, kadar igra Slavija doma.

— Fani **KADUNC**, v upravni zgradbi opravljate vratarsko službo izključno ženske. Ali mislite, da je to delo zanje primerno?

— Tako delo se mi zdi za ženske primerno. Zlasti na vratih upravnega poslojpa. Pri drugih izhodih je že prav, da so moški.

Fani Kadunc

Ženske pa, ki nam je zaradi bolezni postalo fizično delo pretežko, pa se tukaj kar dobro počutimo. Vratarsko službo skušamo opravljati čim bolje.

— Dan za dnem obiskuje tovarno večje število poslovnih in drugih ljudi. Koliko je takih na dan?

— Takih obiskov lahko dnevno naštejemo od 15 do 20 pa tudi več. Večinoma gredo v prodajni oddelek, k tehničnemu direktorju ali pa imajo opravke v kadrovskem sektorju in tajništvu. Veliko pa je tudi število domačih, ki niso na delu in izven delovnega časa urejajo svoje osebne zadeve na merodajnih mestih.

— Med obiskovalci so tudi tuji gostje. Kako se z njimi sporazumete?

— Da, tudi teh je precej. Tuje je jezika ne zna nobena od nas, vendar vseeno gre. Inozemci povedo ime našega uslužbenca, h kateremu so namenjeni, me pa ga potem peljemo bodisi v izvozni ali uvozni oddelek, k tehničnemu direktorju itd.

— Kaj pa prosti čas in dopust?

— V glavnem sem gospodinja in mati, tako da mi ne preostane veliko časa za druge zadeve. Ob sobotah in nedeljah sem večinoma doma. Glede dopusta še nimam nobenih načrtov, pa tudi do sedaj sem bila v poletnih mesecih največ kar doma.

— **Stanko BAU**, kako kontrolirate odhode in prihode delavcev v tovarno in iz nje?

— Včasih je bila tu kontrolna ura in evidenčni kartoni. Kdo je v tovarni in kdo ne, si moramo pač zapomniti. Menjamo se tako, da smo vedno skupaj z eno in isto izmeno. Tako ljudi te izmene do-

Stanko Bau

bro poznam. Težje je z novinci, zlasti ljudmi iz drugih republik, ki pogosto menjajo službo.

— Kaj pa zamujanje?

— Starejši delavci so vedno točni. Nekateri prihajajo tudi uro pred pričetkom izmene, postojijo okoli vratarske lože, se pogovarjajo o dnevnih dogodkih, tako iz proizvodnje, politike ali osebnih doživetij. Radi pokramljajo o vsem mogočem, potem pa nekako petnajst minut pred pričetkom dela odidejo v svoj obrat. Zamujajo pa mlajši in še ti so vedno isti. Obstojta sicer ukrep, da zamujeni čas ni plačan, vendar se mi zdi, da bi bilo prav, če bi stalne zamudnike kaznovali progresivno.

— Kaj pa izven delovnega časa?

— Navadno brkljam okoli hiše. Vrta imam sicer malo. Poprav-

kjer ostane dokumentirano. Sedaj ni več takih težav z zvezami kot so bile pred leti. Od Polja do Ljubljane je nov kabel, tako da Ljubljano takoj dobim. Sicer pa je že po celi Jugoslaviji urejena avtomatska telefonska mreža, kar nam telefonistom zelo olajša delo.

— Kako je s konicami pri telefonskih razgovorih?

— Konice nastopajo med 7. in 9. uro zjutraj in pa med 12. in 14. uro. V glavnem kličejo poslovni partnerji, kupci, ponudniki, banke, upravne službe itd. Sem pa tja pa je tudi kak privatni razgovorček.

— Ali si z delom zadovoljen?

— S samim delom sem zadovoljen in se mi zdi moji invalidnosti zelo primeren. Druga stvar pa so ljudje in medsebojni odnosi. Nekomu je prav, če sem prijazen, drugemu se zdi prav, da bi sploh ne govoril, na vse naletim in kar po žici vem, ali je kdo dobre ali slabe volje.

— Kaj pa dopust in prosti čas?

— Moje geslo je — čim dalj od Vevč. V glavnem zapelje žena našo družinico proti Vršču, Logarski dolini, včasih nam je tudi Dolenjska. Gremo stran od vsakdanjega hrupa in se utaborimo ob gozdu ali potoku. Precej hodimo, da se razgibljemo, ker je moje in ženino delo v glavnem sede. Zanj sicer ni toliko potrebno, ker ima dosti gibanja tudi pri gospodinjstvu. Hčerka pa rada nabere rož in se veseli izletov.

— **Ivanka ANŽUR**, vaš teleprinter kar naprej brni. Kako opravljate svoje delo in kako dobivate zveze?

— Po Jugoslaviji je lažje. Tu vzpostavim teleprintersko zvezo kaj hitro, avtomatsko. Samo parkrat pokličem in že je zveza ponavadi tu. Če pa hočem oddajati recimo v Nemčijo, Italijo, Avstrijo, Francijo ali Kanado pa se mi po neštetihih pozivih oglasiijo šele po dveh, treh ali celo več urah. Ponavadi zastane že pri Beogradu ali Zagrebu, prek katerih pridem ven, potem pa so zasedene tuje firme in vzpostavljanje zvez

Rado Anžur

ljam pa hišo, pravzaprav si zet ureja zgoraj stanovanje.

— In dopust?

— Hodim na morje. Najljubša sta mi Novigrad in Crikvenica. Šel bi še večkrat pa ni denarja. Krivi me popravilo hiše.

— In pogled iz vratarske lože?

— Marsikaj zanimivega se vidi: prometne nesreče, prepiri, tudi kak pretep, veliko pa tudi prijeteljskih in drugih objemov, zlasti ponoči.

— **Rado ANŽUR**, komaj nekaj minut sem v telefonski centrali pa je sigurno že dvajsetkrat pozvonilo. Koliko telefonskih pogovorov imaš dnevno?

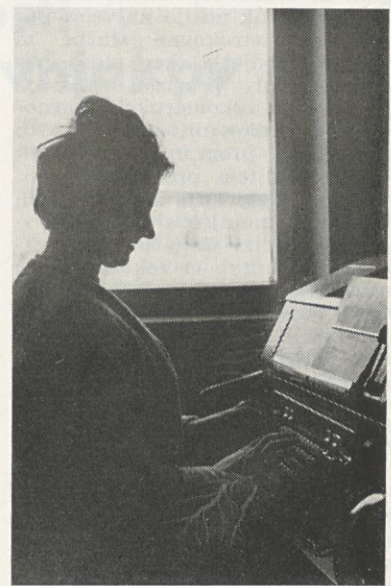
— Sigurno jih je okoli 300, natančno še nisem štel. Tu mislim domače telefonske pogovore. Iz inozemstva jih je manj. Od tam se javljajo v glavnem po teleksu,

se začne znova. Tako včasih oddam komaj pet pogovorov dnevno, včasih pa tudi nad trideset. Delo pa je kontinuirno. Sprejemem okoli petindvajset pogovorov, ki jih vpisujem v knjigo in raznosim po oddelkih.

— Koliko časa že delate na teleprinterju?

— Od leta 1964. Takrat so rekli, da bo trajalo le kake tri leta, pa sem kar običajno, čeprav si želim drugega bolj zanimivega delovnega mesta. Ta način dela me utruja, zaradi monotonosti. Vsak hoče imeti zvezo skoraj prej, preden jo naroči. To pa ni odvisno od mene. Vedno se mudi. Zgodaj zjutraj lažje dobim zvezo, po deveti uri pa je težko. Vendar pa v teh urah skoraj nimam dela, kasneje pa navalijo vsi naenkrat.

— Izobražujete se na večerni administrativni šoli. Zakaj?

Ivanka Anžur

— Največ zato, da bi kdaj dobila drugo delovno mesto, ki ne bi bilo tako monotono. Pa tudi iz lastnih interesov. Zdi se mi, da sem postala kar utrujena. Da bi le te neutemeljene naglice ne bilo.

— Kaj vas teži?

— Najbolj hudo in nepravilno se mi zdi, da nekateri dobijo boljše in odgovornejše mesta in šele potem delajo šole ali pa tudi ne. Za nekatere skoraj ni pogojev, drugi pa ne vemo, če bomo z dovršeno ustrezno šolo uspeli.

Zapisal S. R.

Na zadnji strani nagradna križanka

Za prvomajsko nagradno križanko so razpisane nagrade za pravilno rešitev: 3-krat po 10.—din, enkrat po 30.—, enkrat po 50.— in ena po 100.—din.

Rešitev križanke pošljite nepreključno do 10. maja 1972, v uredništvo Našega dela, Vevče.

Spet so ozeleneli topoli

OOZK v papirnici Količevo je sprejela svoj delovni program

(Nadaljevanje s 1. strani)

SREDNJEROČNI PROGRAM RAZVOJA PODJETJA

Programirani srednjeročni plan razvoja in rekonstrukcije tovarne v bližnji prihodnosti dajeta solidno osnovo za modernizacijo tehnoloških naprav v proizvodnem procesu, zboljšanje delovnih pogojev in razrešitev perečih proizvodnih vprašanj, ki neposredno vplivajo in zmanjšujejo dohodek podjetja. O tem, ko se odločimo za tako pomemben korak v razvoju podjetja pa moramo storiti vse, da bo ta program v celoti realiziran. Za to niso odgovorni samo komunisti, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije, ampak nosijo največjo odgovornost strokovne službe in vodstvo podjetja, ker mora biti srednjeročni program razvoja podjetja in rekonstrukcije zasnovan na strokovnih analizah. Cilj razvojnega programa mora biti: boljše kvaliteta proizvodov, sposobnost izdelovanja kvalitetnejših izdelkov, zmanjševanje stroškov, cenejša proizvodnja in boljši finančni rezultat. O rekonstrukciji zastarelih strojnih naprav pa se mora posvetiti posebno skrb modernizaciji tehnoloških postopkov, odpravi težjega fizičnega dela, mehanizaciji transporta, ureditvi delovnih pogojev na posameznih delovnih mestih in ureditvi prostorov za družbeno prehrano.

Tako obsežen razvojni program pa mora biti osnovan na temeljiti analizi tržišča v prihodnosti, usmerjenosti in specializaciji proizvodnje, prilagojenosti proizvodnega programa in možnosti spremembe asortimenta.

Izhajati pa mora iz realnih finančnih možnosti podjetja, kreditnih sposobnosti in kritje investicij z angažiranjem tujih finančnih sredstev. V zvezi z angažiranjem in vlaganjem tujega kapitala pa se morajo najprej izkoristiti vse možnosti in viri domačega financiranja.

Ob pripravi in pristopu k realizaciji razvojnega programa in rekonstrukcije stare tovarne pa se mora vzporedno rešiti vprašanje ukinitve nekaterih delovnih mest in odvečne delovne sile, tako da v podjetju z izpeljano rekonstrukcijo ne bo prišlo do odpušcanja delavcev.

Razvojni program in razširitev podjetja naj dajeta možnosti za odpiranje novih delovnih mest in večjo zaposlitev v bližnji prihodnosti. Pred pričetkom rekonstrukcije v podjetju morajo biti temeljito izdelane vse priprave, tako da ne bo v času realizacije prišlo do zastojev in večjih pomanjklivosti.

Zato so odgovorni: direktor podjetja, vodilni delavci — komunisti, vodje komercialnega, računovodskega in tehnično-proizvodnega sektorja.

ORGANIZACIJA DELA

Pogoj za uspešno poslovanje je racionalna organizacija dela na delovnih mestih in racionalne organizacije poslovanja podjetja. Temu problemu bo potrebno v letu 1972 v našem podjetju posvetiti posebno skrb, zlasti pa bo nujno urediti naslednje probleme:

1. V podjetju bo potrebno ustaviti ali določiti potrebno, ki bo odgovorna za organizacijo dela in poslovanja. Tej službi bo treba dati dovolj velika pooblastila, da lahko na področju organizacije ukrepa.

2. Za organizacijo dela po oddelkih in službah so odgovorni vodje oddelkov in služb in so pri organiziranju dela dolžni sodelovati s službo za organizacijo dela.

3. Z rekonstrukcijami in nabavo nove mehanizacije nujno odpraviti nepotreben transport surovin, materialov in izdelkov ter odpraviti težko fizično delo v KC, lesnem prostoru, pripravi snovi in dodelavi izdelkov.

4. Pregledati sedanjo pripravo dela v vzdrževalnih delavnicah, če je potrebno to službo pojačiti

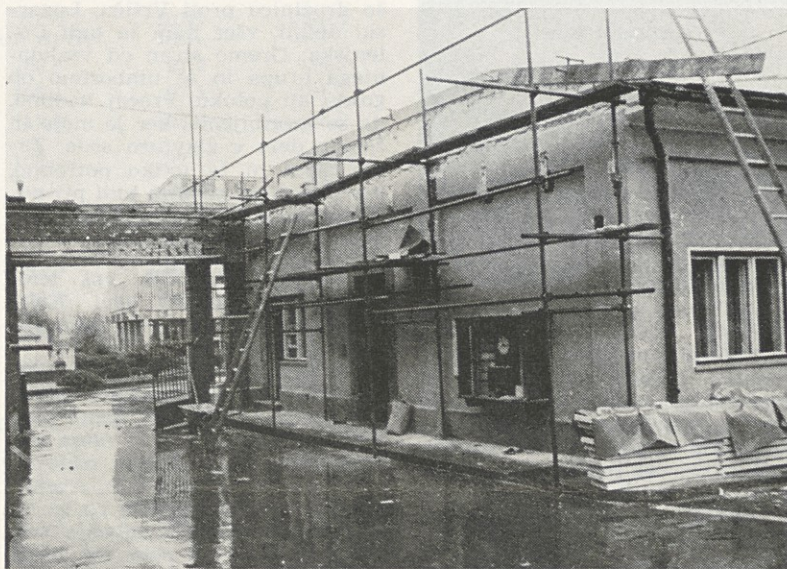
in organizirati tako, da bo sposobna v naprej predvidevati in pripravljati delo za remontne delavnice. S tem v zvezi pa je potrebno, da se skrajšajo zastoji, časi posameznih popravil in odpravijo nepotrebna sprehajanja po tovarni.

5. Pogoj za uspešen potek organiziranega dela pa je delovna disciplina. Večina delavcev v podjetju je pripravljena podrediti se določenemu redu in predpisom, so pa posamezniki, ki rušijo red v podjetju in se mu ne podreajo. Potrebno je doseči, da se vsi zaposleni podredijo dogovorjenemu in predpisanemu redu. Tiste, ki se temu nočejo podrediti, je treba z ukrepi do tega pripraviti ali pa morajo zapustiti podjetje.

6. Vsi komunisti v podjetju so dolžni, da podprejo prizadevanja za boljšo organizacijo dela, komunisti na vodilnih mestih pa so dolžni, da to izpeljejo.

KADROVSKA POLITIKA

Leto 1972 je prelomno leto v kadrovski politiki. Velik del vo-

Prostor med laboratorijem in PS I bo pokrit s streho

dilnega in vodstvenega kadra bo zamenjan z novimi ljudmi. Novemu kadru bo treba nuditi vso podporo in pomoč pri delu. Istčasno pa je nujno vložiti maksimalne napore, da zaradi kadrovskih sprememb podjetje ne zaide v težave.

V kadrovski politiki je treba uveljaviti princip strokovnosti.

Posamezne slabosti in nedoslednosti v analitični oceni ne smejo biti vzrok za njen neuspeh. Zavedati se je treba, da bi neuspeh analitične ocene povzročil nove nepremostljive težave v nagrajevanju in kadrovanju sploh, ki jih sedaj težko predvidevamo. Ob uveljavitvi analitične ocene pa je treba sprejeti še dodatne ukrepe, ki bodo zagotovili, da spremenjeni odnosi med delovnimi mesti ne bodo bistveno vplivali na položaj in standard posameznikov. Predvsem je to treba zagotoviti za starejše delavce, mlajšim pa omogočiti šolanje ali premestitev na druga ustrezna mesta.

MEDSEBOJNI ODNOSI

Merilo uspešnosti niso samo gospodarski rezultati, ampak tudi zadovoljstvo ljudi pri delu. To zadovoljstvo pa je v veliki meri odvisno od medsebojnih odnosov. Za medsebojne odnose pa je izredno pomembno, da se v kolektivu uveljavi spoznanje, da so vse dejavnosti in vsa delovna mesta za podjetje pomembna in potrebna ter da se razlikujejo samo po stopnji zahtevnosti in odgovornosti. Poslovanje podjetja je celovit proces, ki lahko uspešno deluje samo takrat, če bodo vsi njegovi deli delovali uspešno in racionalno. Zato komunisti odklanjamo težnje, da se prikaže primarnost enih delov tovarne nad drugimi.

Velikokrat nastajajo trenja v kolektivu zaradi nespoštovanja predpisov in dogovorjenega dela. Nekateri nadrejeni si skušajo pri-

dobiti ugled nad podrejenimi tako, da dopuščajo nespoštovanje reda in discipline. Komunisti smatrajo, da so taki pojavi nesprejemljivi za naše podjetje in terjamo od nadrejenih na vseh nivojih strogo spoštovanje predpisov. Privilegiji kakršnekoli vrste niso nikoli prispevali k dobrim medsebojnim odnosom, zato se bomo borili proti vsem oblikam privilegijev.

Tovariški odnosi, spoštovanje drug drugega, dobronamerna in poštena kritika, pomoč pri delu, tovariška srečanja, zdrav tekmovalni duh, prizadevnost pri delu, spoštovanje predpisov in nadrejenih so osnove, na katerih je možno graditi medsebojne odnose in za kar se bodo komunisti pri svojem delu zavzemali.

NADALJNI RAZVOJ SAMOUPRAVNEGA SISTEMA V PODJETJU

Za razvoj samoupravnega sistema v podjetju je značilno, da je bil ob sprejetju XV. ustavnega

podjetja. Ob tem pa bi morali proučiti mandatno dobo samoupravnih organov (skrajšanje mandatne dobe od 4 na 2 leti) in strukturo samoupravnih organov (ali ustreza strukturi kolektiva). Posebno pozorno pa morajo politične organizacije proučiti možnost neposrednega odločanja članov kolektiva na osnovi referenduma; predvsem kadar gre za pomembnejša vprašanja v podjetju. To statutarno določilo mora dobiti v podjetju praktični pomen in vrednost.

Stalna naloga ZK, sindikata in mladinske organizacije pa mora biti, da budno spremlja in odpravlja negativne odklone v samoupravnem sistemu in da se dosledno zavzame za uveljavitev ustavnih dopolnil na področju samoupravnega sistema. Analizo samoupravnega sistema v podjetju morajo družbenopolitične organizacije izdelati do 15. VI. 1972 in nato predložiti predlog o spremembah in dopolnitvah statuta podjetja OS.

IDEJNO DELO

Ideološka sposobnost in prodornost ZK je odvisno od idejno političnega usposabljanja članstva, zato mora postati izobraževanje sistematično in dolgoročno naloga.

Za delo na družbenopolitičnem področju se morajo koristiti vsa sredstva, ki so na razpolago (časopis, revije, radio, televizija, razne brošure in podobno).

Sekretariat osnovne organizacije ZK pa je dolžan, da organizira študijske sestanke o posameznih aktualnih vprašanjih ter organizira tudi razne seminarje:

- za celotno organizacijo ZK,
- skupno z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami.

Sekretariat je dolžan za člane ZK nabaviti ustrezno literaturo ter si prizadevati za organiziranje politične šole v občinskem merilu.

Program in termini za izvajanje predavanj:

Točno registriram tvoj prihod in odhod z dela

amandmaja spremenjen in dopolnjen statut podjetja, ki ureja in določa naloge ter dolžnosti posameznega samoupravnega organa. Kljub temu, da imamo v podjetju relativno razvit samoupravni sistem, pa naletimo še vedno na določene pomanjkljivosti, ki izvirajo iz premalo poznanih družbenoekonomskih in političnih razmer v podjetju in izven njega. Pojavljajo pa se tudi tendence vplivanja, organiziranja in tehnokratskega pojmovanja samoupravnega sistema v podjetju. Tu pa so tudi vzroki, da neposredni proizvajalci zgubljajo vlogo vplivanja in odločanja o bistvenih vprašanjih kolektiva.

Komunisti, sindikalna in mladinska organizacija so dolžni, da izdelajo analizo, kako se je v praksi uveljavil XV. ustavni amandma in statut podjetja. Na osnovi te analize pa morajo izdelati svoja stališča in predloge za spremembo in dopolnitev statuta

I. Vloga in naloge ZK v sedanjem obdobju

II. Samoupravljanje kot osnovni temelj družbenopolitičnega sistema

III. Aktualni zunanji politični dogodki

IV. Vpliv cerkve v sodobnem svetu

SPREJEM V ZK

Tudi v naših vrstah je potrebno nadaljevati s skrbjo za socialno, pa tudi starostno spremembo strukture članstva ZK. Nujen je večji sprejem mladine (ker je povprečna starostna struktura v naši organizaciji sedaj 38 let) in žensk, predvsem pa mora v naših vrstah porasti tudi udeležba delavcev.

1. Zato so vsi člani ZK v naši delovni organizaciji dolžni, da s posebno skrbjo pritegnejo mladino v našo organizacijo.

2. Med mlajšimi tovariši in tovarišicami je potrebno poiskati najbolj napredne ter jih navdušiti za delo v ZK.

3. Mladinska organizacija mora skrbeti za nadaljnjo idejno rast svojega članstva ter predlagati najboljše mladinke in mladince v ZK.

4. Sekretariat bo posvetil vprašanju sprejemanja v ZK posebno sejo ali izredno konferenco.

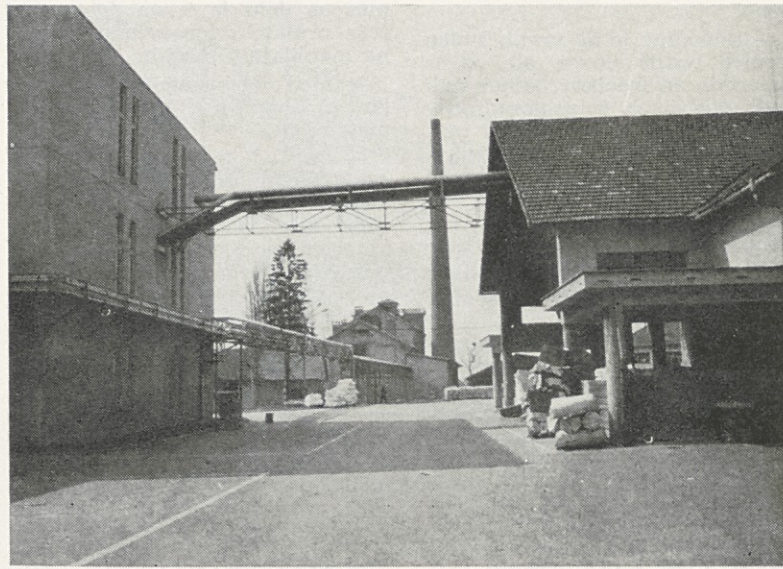
MEDSEBOJNI ODNOSI V ZK

Za učinkovito akcijo in uresničevanje vloge ZK, kakor tudi vpliv komunistov na vprašanja, ki jih morajo reševati, so odločilnega pomena odnosi, ki so prisotni med člani ZK. Praksa je potrdila, da so ravno nehumani in neiskreni odnosi največkrat prispevali, da so se člani ZK ob določenih vprašanjih razhajali in zapirali v ozke skupine, kar je dobivalo značaj frakcionštva in oportunitizma v vrstah ZK. Posledica teh odnosov pa je bila neučinkovitost ZK kot celote in borba za prestiž vpliva na politiko ZK. Zato mora biti v prihodnosti posvečena medsebojnim odnosom posebna skrb in pozornost na vse tiste probleme, ki razdvajajo komuniste. Komunisti pa so dolžni in obvezni, da se zavzemajo in ustvarjajo čim bolj humane, iskrene, poštene in tovariške odnose med člani ZK. Uveljaviti pa morajo spoštovanje osebnosti, iskrenost in več tovariškega zaupanja. Ob uveljavljanju takšnih odnosov v ZK pa se morajo boriti, da se takšni odnosi uveljavijo tudi v kolektivu.

Delovni program je OOKZ po krajši razpravi sprejela brez dopolnitev in sprememb. Kakšne pa so možnosti in pogoji, da bodo naloge, ki so nakazane v programu, uresničene?

Najpomembnejše pri realizaciji programa bo, da se vsak član ZK dosledno drži tistega, za kar smo se dogovorili. Nesprejemljivo je za ZK, da se eno dogovorimo, delamo pa nekaj drugega, tisto, kar

(Nadaljevanje na 5. strani)

Red in čistoča sta pogoj za varno delo

Analitična ocena delovnih mest

KOLIČEVO, APRILA — V dosedanjem delu na analitični oceni delovnih mest v Papirnici Količevo je bilo izvršeno:

1. Anketiranje vseh zaposlenih o lastnem delovnem mestu, da bi se dobili osnovni podatki o delih, sredstvih in podlagah za delo na delovnih mestih.

2. Snemanje delovnih mest, ki so ga opravili strokovnjaki iz Zavoda za produktivnost, da bi se prekontrolirali in dopolnili podatki iz ankete.

3. Ocenjevanje delovnih mest, ki so ga prav tako opravili strokovnjaki Zavoda, na osnovi zahtev po metodologiji Zavoda.

4. Člani kolektiva so dobili na vpogled analize delovnih mest, na katere so dajali pripombe o izvršenem popisu in opisu del, sredstev, pogojev dela ter izvršeni oceni vsakega delovnega mesta.

Sedaj se nahajamo v fazi pregledovanja pripomb članov kolektiva. To delo skupno opravljajo člani ekipe Zavoda in komisije za analitično oceno delovnih mest Papirnice Količevo.

Na osnovi danih pripomb, a posebno na osnovi detaljnega in vsestranskega pregleda izvršene ocene bo skupna ekipa Zavoda in podjetja dala svoje mišljenje in predloge o sprejetju ali potrebnem korigiranju ocene na posameznih delovnih mestih. Rezultat tega dela se bo predložil delavskemu svetu v sprejem.

Med delom na snemanju delovnih mest in definiranju zahtev in pogojev dela na delovnih mestih ter oceni delovnih mest je bilo potrebno razčistiti nekatere organizacijske probleme v podjetju. Npr. med snemanjem je bilo ugotovljeno, da se premešča delavec z enega delovnega mesta na drugega, odvisno od značaja in količine dela. Postavilo se je vprašanje: ali so v podjetju kombinirana delovna mesta in kako ta delovna mesta oceniti?

Komisija za organizacijo podjetja je sklenila, da se ne gre na kombinirana delovna mesta, temveč da se vsako delovno mesto definira po svoji osnovni funkciji in po njej tudi oceni. Zaradi tega se ob ocenjevanju ni upoštevalo menjanje ali občasno premeščanje delavcev na druga dela kot jih sicer morajo normalno opravljati na svojem delovnem mestu. Sklenjeno je bilo, da se bo problem nagajevanja delavcev zaradi premeščanja na druga dela reševal kot se to sicer rešuje z nadomeščanjem na delovnem mestu.

Nadalje je bilo med delom na analizi izvršene ocene ugotovljeno, da je prišlo do netočnega ocenjevanja, ker nekatera mesta niso jasno definirana niti po načinu

nitj po vsebini dela. Delitev dela med delovnimi mesti, posebno v proizvodnji, je predstavljalo posebno težavo, ker ni bilo dovolj natančno določeno ter so se posamezna dela in odgovornosti pojavljale v enaki intenzivnosti na več delovnih mestih. Tudi naziv »vodja« se v podjetju uporablja tako za delavce — voditelje v organizacijskem smislu kot tudi za delavce — posluževalce posameznih strojev ali naprav, medtem ko nekatera vodilna delovna mesta v svojem nazivu nimajo jasno označene svoje funkcije.

Organizacijski odnosi med posameznimi delovnimi mesti prav tako niso bili jasno nakazani, kar je otežilo oceno in pripeljalo do določenih napak, ki pa se sedaj med analizo izvršene ocene korigirajo.

Od težav v delu z vidika organizacijskih problemov velja omeniti še, da nekatere funkcije v podjetju kot je npr. priprava dela za proizvodnjo in vzdrževanje niso do konca definirane. Zaradi tega je med skupnim delom strokovnjakov Zavoda in komisije za AODM na analizi izvršene ocene vzporedno delala tudi komisija za organizacijo podjetja — predvsem na razčiščevanju ugotovljenih organizacijskih problemov. Rezultat tega dela je bil v tem, da je prišlo do definiranja nekaterih novih delovnih mest, prerazporeditve na že obstoječih delovnih mestih in definiranja organizacijskih odnosov med posameznimi delovnimi mesti. Kot posledica tega je bilo nujno izvršiti usklajevanje in korekcijo na že ocenjenih in analiziranih delovnih mestih glede na te nove definicije.

V nadaljnjem delu na analitični oceni delovnih mest so pred nami še važne naloge. Po sklepanju delavskega sveta o izvršeni oceni delovnih mest se bo dostavil podjetju sistem (knjiga) točkovanja, ki bo dan na vpogled vsem članom kolektiva. Sistem bo v razpravi 2 tedna, potem pa se bo skupno z osvojenimi pripombami in korekcijami predložil delavskemu svetu v sprejem.

Pri izdelavi sistema točkovanja bodo strokovnjaki Zavoda predložili več variant razpona med najnižjim in najvišjim delovnim mestom v podjetju.

Po sklepu delavskega sveta bi ta razpon (razmerje) znašal 1 : 4,5. Z dodatno analizo obstoječega stanja v razponih, a posebno glede na nivo najnižjega osebnega dohodka, ki se ne more zmanjšati ter določil samoupravnega sporazuma, je bilo ugotovljeno, da bo moral biti razpon manjši. V tem smislu je bil že sprejet sklep

organizacije ZK v podjetju, da mora razpon biti do 1 : 4,2. Kot že rečeno, bo Zavod predložil do višine razpona 1 : 4,2 nekaj variant, a delavski svet bo o tem sprejel sklep, ko bo odločal o skupnem sistemu točkovanja.

Ker je bil na delavskem svetu sprejet sklep, da se v okviru sistema točkovanja izdela drsna skala za tiste primere, ko delavec (izvršitelj dela) nima zahtevane

VEVČE, APRILA — Pri ameriški založbi Mc Graw Hill Book Company je izšla knjiga J-Reddina »Managerial Effectiveness« (Managerska uspešnost). Iz te knjige povzemamo nekaj glavnih značilnosti.

Avtor pravi, da uspešnost managerja merimo po tem, kako dosega rezultate, ki jih pričakujemo od njega na njegovem položaju. Uspešnost strokovnjakov, poslovnih ljudi in vodilnih delavcev moramo presojati zgolj po njihovih rezultatih, ne pa po tem, kaj in kako delajo, kako se obnašajo in podobno, z drugimi besedami, moramo jih presojati po njihovem outputu, ne pa inputu.

Ljudje ne prinesejo uspešnosti s seboj na delovno mesto. Trditev, da imajo uspešni ljudje posebne osebnostne lastnosti, ki jih neuspešni ljudje nimajo, je praksa diskreditirala. Na vsakem vodilnem mestu obstajajo standardi, po katerih ocenjujemo človeka na tem mestu. Ti standardi niso vedno zapisani, niti niso vedno znani. Zato pa je izredno pomembno pripraviti in uporabljati napisane standarde uspešnosti za vsako vodilno, oziroma visoko strokovno mesto. Za vsako vodilno mesto, se moramo vprašati, kaj se mora zgoditi, da lahko rečemo: »Ta vodja je uspešen.« Odgovori, kakor so: »Nadrejeni so zadovoljni z njegovim delom.« »Nima nobenih sporov.« »Napreduje«, »Opravlja v redu vsakodnevne dolžnosti«, ne povedo dosti, zlasti pa ne prikazujejo rezultatov. Zahtevane in pričakovane rezultate je treba določiti kot odstotke, kot dohodek, kot stroške, kot promet, kot izvršitev neke naloge in podobno. Standardi uspešnosti so cilji.

Tehnikov in inženirjev ni težko prepričati, da so potrebni standardi uspešnosti in da je potrebno meriti rezultate. Tudi hitro uvidijo, da je njihovo uspešnost mogoče meriti. Pač pa navadno podjetja ne razpolagajo z nikakršnimi uporabnimi podatki. Običajno moramo v ta namen temeljito reorganizirati računovodstvo in celoten sistem poročanja, da dobimo jasno kvantificirane rezultate, ki jih lahko merimo, tedensko, mesečno, kvartalno ali letno. Če pa to storimo in ne odnehamo v merjenju rezultatov, se nam rezultati začnejo zboljševati bolj, kakor smo pričakovali.

Sodobna organizacijska teorija in izkustvo nam kaže, da opisi delovnih mest ne vodijo k povečanju uspešnosti. To je presenetljiva ugotovitev, ki pa ne bi smela biti presenetljiva za nas, ki smo se toliko časa brezuspešno mučili z opisovanjem in analitsko oceno delovnih mest. Žalostno je, da so naši predpisi še vedno usmerjeni zgolj v dosledno in podobno opisovanje delovnih dolžnosti in nalog. V naših statutih najdemo pri opisu nalog vodilnih delavcev fraze, kakor: »vodi«, »skrbi«, »planira«, »organizira«. Te fraze pišejo zato, da zadostijo formalnim zahtevam ali pa dozdnevno na znanstveni način utemeljujejo razpon osebnih dohodkov, oziroma opravičijo določeno organizacijsko strukturo. Pogosto imajo takšni opisi negativen vpliv, ker usmerjajo pozornost na »input« in na vedenje, kar pa je naj-

kvalifikacije na delovnem mestu, se bo tudi ta predlog Zavoda dostavil istočasno s sistemom točkovanja. Namreč, drsna skala predvideva zmanjšanje točk v odvisnosti od nivoja dejanske kvalifikacije v odnosu na zahtevano kvalifikacijo na delovnem mestu.

Po sprejetju sistema točkovanja in razpona med delovnimi mesti bodo strokovnjaki Zavoda izvršili točkovanje vseh delovnih mest na osnovi sprejete ocene delovnih mest ter sprejetega sistema točkovanja. Točkovanja delovna mesta se bodo ponovno dala na vpogled vsem članom kolektiva, ki bodo morali ugotoviti, če je točkovanje izvršeno v skladu s sprejeto oceno in sprejetim sistemom točkovanja in razponom med najnižjim in najvišjim delovnim mestom.

Ta faza dela na analitični oceni delovnih mest bo najbolj delikatna, ker se bo odločalo o ocenjevanju vrednosti dela vsakega delavca. Normalno je, da je vsakdo od nas občutljiv za svoje lastno delo in bodo zaradi tega prva reagiranja na točkovanje precej čustvena. No, v interesu kolektiva in vsakega člana v njem je, da se po prvih vtisih prične resno in umirjeno obravnavati problem in sprejme končni sklep.

Pričakujemo, da se bodo tudi naslednje faze dela na analitični oceni delovnih mest odvijale v duhu dobrega sodelovanja, prav tako kot dosedanje in da bo končni rezultat dela na analitični oceni delovnih mest koristen za podjetje.

Olga Marinič, dipl. ing.

Nekaj o uspešnosti in neuspešnosti strokovnjakov

manj pomembno. Mnogi vodilni delavci vidijo svojo nalogo v tem, da »vodijo 200 ljudi« (terminologija inputa), namesto v tem da »so odgovorni za povečanje proizvodnje ali prodajo izdelkov A in B za 6 do 10% letno, pri istem številu zaposlenih, pri istih sredstvih« (terminologija outputa).

Opisi poslov vodijo čisto k posebnim vrsti »učinkovitosti«, ki bi jo lahko označili kot razmerje med outputom in inputom. Včasih imamo lahko zelo veliko »učinkovitost«, oziroma zelo ugodno razmerje med outputom in inputom, pri čemer pa sta input in output izredno nizka. Reddin to vrsto učinkovitosti imenuje »efficiency« v nasprotju s pravo uspešnostjo, ki jo imenuje »effectiveness«.

Od resnične uspešnosti moramo razlikovati tudi dozdevno učinkovitost, na katero sklepamo zgolj iz obnašanja. Naslednje lastnosti

včasih nastopajo za temelj uspešnosti:

- točnost,
- takojšnje reševanje zadev,
- red v pisarni,
- hitro odločanje,
- dobri odnosi.

Te stvari so včasih resnično zelo pomembne, včasih pa čisto nič. Rezultati so vse.

Tu moramo nazadnje razlikovati še »osebno uspešnost«. Marsikdo — zlasti če mu niso jasno postavljeni »standardi poslovne uspešnosti« — uveljavlja svojo voljo na sestankih, oziroma v medsebojnih odnosih, napreduje in nasploh velja za vsestransko uspešnega človeka. V resnici pa je le malo storil za blaginjo v organizaciji.

Priredila po »Managerial Effectiveness« W. J. Reddina in reviji »Moderna organizacija«.

dipl. ing. Majda Žemva

... organizacija ...

KOLIČEVO, APRILA — Samoupravni organ OMO je zaradi izdelave analitske ocene delovnih mest (AODM) imenoval tudi komisijo za izdelavo organizacijske sheme podjetja z nalogo, da pripravi predlog notranje organizacije, ki bo zagotovil uveljavitev AODM. Seveda se je spet pokazalo, da komisijski način reševanja tako zahtevnega in pomembnega dela ni več primeren in moramo kar najhitreje preiti na strokoven in stalen način dela na tem področju.

Nekaj najvažnejših predlogov:

— Samostojni oddelek za pripravo dela in ekonomiko naj se preimenuje v oddelek za planiranje in organizacijo. Tako sta razvidni njegovi glavni funkciji: planiranje proizvodnje in organizacija dela in način poslovanja tako za posamezna delovna mesta, kakor tudi za celotno podjetje.

— Samostojni sektor notranji transport, ki opravlja tudi skladiščenje surovin, naj pride ponovno v komercialni sektor. Omenjeno delo je logična funkcija komercialnega sektorja.

— V proizvodno tehnični sektorju predlagamo združitev strojnega in elektro vzdrževanja, gradbene dejavnosti, konstrukcijskega oddelka in oddelka za pripravo dela v vzdrževanju v tehnični oddelku.

— Poleg teh glavnih sprememb predlagamo še ustanovitev delovnih mest npr. analitikov v finančno-računovodskem in komercialnem sektorju, nekaj referentskih in drugih delovnih mest.

— Naloge in odgovornosti v zvezi s celotnim razvojem podjetja morajo biti jasno opredeljene v opisih delovnih mest direktorja, vodilnih delovnih mest sektorjev in vodstvenih delovnih mest samostojnih oddelkov.

— Naloge in odgovornosti za tehnični in tehnološki razvoj pa morajo biti opredeljene v opisih delovnih mest vodje proizvodno-tehničnega sektorja ter vodij proizvodnje, energetike, tehničnega oddelka in laboratorija.

Komisija mora predlagati še ustrezne nazive za vsa delovna mesta, delo pa bo končala istočasno z analitsko oceno delovnih mest.

Stane Laznik

OOZK v papirnici Količevo je sprejela svoj delovni program

(Nadaljevanje s 4. strani)

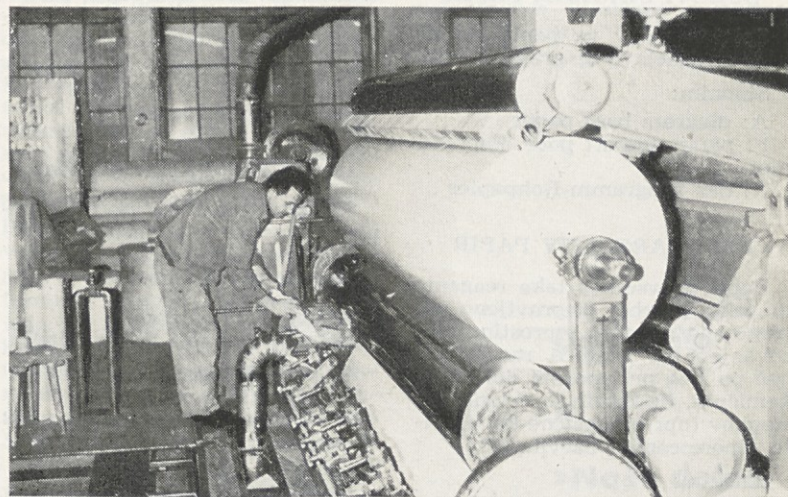
komu trenutno najbolj ustreza. Takšnih primerov je bilo v preteklem času dovolj in so hudo v nasprotju z demokratičnim centralizmom v ZK. Posledica tako neodgovorne obnašanja posameznih članov pa so bila, da ZK ni bila zmožna uresničiti svojih sklepov ali pa jih je polovičarsko in z velikimi težavami. Zato je nujno, da ZK uredi najprej svoje vrste in potem odločna stopi v akcijo.

Kot sem že omenil, program OOZK ne obvezuje samo komunistov za reševanje nekaterih vprašanj, ker le-ti niso vedno v mejah njihovega vpliva in odločanja. Komunisti morajo biti pobudniki, nosilci akcije in skupno z drugimi člani kolektiva aktivno sodelovati pri uresničevanju in razreševanju tistih vprašanj, ki najbolj prizadevajo slehernega člana kolektiva.

Na tako oblikovano vlogo člana ZK pa smo v preteklosti čvrsto pozabljali in je v prihodnosti ne smemo prezreti. Tudi sekretariat OOZK bo moral v prihodnosti večjo pozornostjo spremljati, kako posamezni komunisti uresničujejo naloge, ki so postavljene v programu. Vsako odstopanje od programa pa bo moral analizirati in poročati OOZK, ki bo dolžna sprejeti ustrezne ukrepe in eliminirati tiste dejavnike, ki bi preprečevali realizacijo programa.

Kot osnovni pogoj za uresničitev programa OOZK pa je, da se vsak član na svojem delovnem mestu, pri svojem delu in medsebojnih odnosih odgovorno obnaša, ne glede na kako pomembnem položaju je kdo, ker sam položaj posameznika obvezuje še z večjo odgovornostjo. S to mislijo pa je bila tudi zaključena razprava o delovnem programu na konferenci OOZK.

Ivan Jeretina

Kadar je gramska teža papirja po širini zvitka enakomerna, je delo na stroju za vzdolžno rezanje prav prijetno

Terminologija s področja industrije celuloze in papirja

KARIRAN PAPIR

Splošni izraz za papir z natiskano mrežo črt v vertikalni in horizontalni smeri na listu ali poli pisalnega papirja, ki služi v pomoč pri pisanju in skiciranju.

Sinonim:

A:
F:
N:

KARO PAPIR

Vrste kariranega papirja z natiskano mrežo črt, ki tvorijo med seboj kvadrate.

Sinonim: kariran papir (nepravilno)

A:
F:
N:

VISOKI KARO PAPIR

Vrsta kariranega papirja z natiskano mrežo črt, ki tvorijo med seboj pravokotnike z daljšo stranico v pokončni smeri.

Sinonim:

A:
F:
N:

LINIRAN PAPIR

Papir z natiskanimi vzporednimi linijami v prečni smeri na listu ali poli pisalnega papirja, ki služi v pomoč pri pisanju.

Sinonim:

A: ruled paper
E: papier réglé
N: liniertes Papier

SUHO PARAFINIRAN PAPIR

Papir, parafiniran na tak način, da je parafin porazdeljen po vsej debelini papirja enakomerno ter je s tem zagotovljena odpornost proti prebijanju vode.

Sinonim:

A: dry waxed paper
F:
N:

MOKRO PARAFINIRAN PAPIR

Papir, parafiniran na tak način, da ostane največji del parafina na eni površini papirja kot plast. Na ta način je zagotovljena odpornost proti prebijanju vode in zračne vlage.

Sinonim:

A: wet waxed paper
F:
N:

DIAGRAM PAPIR

Finalni produkt, rezan v želeno obliko (v liste ali trakove navite v obliki rolce) luknjan in potiskan papir, včasih vsebujoč specialne dodatke v masi ali na površini, namenjen za aparature opremljene s pisalnimi napravami.

Sinonim:

A: diagram paper
F: papier pour diagrammes
N: das Diagramm-Papier

SUROVI DIAGRAM PAPIR

Splošen naziv za papir, namenjen za izdelavo diagram papirja.

Sinonim:

A: diagram base paper
F: papier support pour diagrammes
N: das Diagramm-Rohpapier

NEPONAREDLJIV PAPIR

Papir, ki vsebuje take reagente ali tako, posebej pripravljeno papirno snov, katero s prostim opazovanjem ni mogoče razpoznati, pač pa šele pri uporabi določenih kemičnih, fizikalnih in drugih postopkov (npr. reagenčne kemikalije, fluorescentna barvila itd.).

Sinonim:

A: anticonunterfeit paper
F:
N:

IDENTIFIKACIJSKI PAPIR

Težje ponaredljiv papir, na katerem so posebni vidni znaki, kot npr. pravi vodni znak, vsebnost malih, vendar konstantnih količin specialnih, npr. obarvanih vlaken in slično. Papir se rabi za izdelavo papirja za bankovce, vrednostnih papirjev itd.

Sinonim:

A: identifiable papers
F:
N:

SIGURNOSTNI PAPIR

Skupni naziv za vse vrste papirjev, v katere ali na katere so nanese reagenti, zaradi katerih pride na papirju do optično opazne spremembe, čim se poskusi spremeniti originalni tisk ali pisavo.

Sinonim:

A: safety paper
F: papier infalsifiable
N: das Sicherheitspapier

LEPENKA ZA TESNILA

Splošen naziv za lepenko, ki se rabi kot tesnilo za manj zahtevna tesnenja v pogledu temperature, pritiska in agresivnosti medija.

Sinonim:

A: washers board
F: papier pour joints
N: die Dichtungspappe

LEPENKA ZA REGISTRATORJE

Specialna, največkrat gosta lepenka iz boljših surovin, mehnično odporna, največkrat barvasta, sposobna za izdelavo registratorjev.

Sinonim:

A: File board
F: carton pour classeurs
N: die Briefordnerpappe

PESTROBARVNI PAPIR

Papir v pestrih, včasih zelo intenzivnih barvah, lahko tudi šarast, klejen, sposoben za uporabo kvalitetnejših prevlek v kartonazah.

Sinonim:

A: coloured paper
F: papier couleur
N: das Buntpapier

SUROVI STREŠNI KARTON

Karton filcastega tipa sposoben za intenzivno impregnacijo z vročim bitumnom, namenjen v končnici v izolacijske namene (nasproti vlagi in vodi).

Sinonim:

A: raw roofing
F: carton brut pour toiture
N: die Rohdachpappe

GLOBOKO VTISNJNI PAPIR

Papir, vzbočeno-elastično oblikovan v naknadnem postopku, tako da so v papirno plast mehnično vtisnjeni vzorci poljubne oblike.

Sinonim: gofrirani papir, preganji papir

A: embossed paper
F: papier en relief; papier gaufré
N: geprägtes Papier

NARAVNI PAPIR (karton)

Skupinski naziv za vse vrste papirjev, kartonov, ki niso po nobenem postopku oplemeniteni niti v masi niti površinsko.

Sinonim: natur papir nepremazani papir (nepravilno)

A: uncoated paper
F: papier non coucé
N: ungestreichenes Papier; das Naturpapier

TANKO PREMAZNI PAPIR

Skupinski naziv za posebne vrste lažjih eno ali dvostransko pre-

mazanih papirjev. Premaz znaša le 8 do 10 g/m² na eni ali po vsaki strani. Največkrat se uporablja kot magacinski papir.

Sinonim:

A: low weight coated (LWC) paper
F: LWC papier
N: das LWC Papier; das Katalogpapier

PREMAZAN PAPIR (karton)

Papir (karton), na katerega površino je zaradi oplemenitenja po enem od postopkov premazovanja nanese premazna mešanica.

Sinonim: kredni papir (napačno)

A: coated paper
F: papier couché
N: das gestrichene Papier

PREMAZEN (premazni) PAPIR (karton)

Papir namenjen za oplemenitenje po postopku izvenstrojnega premazovanja.

Sinonim: surovi premazni papir (napačno)

A: coating paper; coating base paper
F: papier pour couchage; papier support pour couchage
N: das Streichrohpapier

KONTURNO PREMAZAN PAPIR (karton)

Izraz, s katerim opišemo posledico določenih premazovalnih postopkov, pri uporabi katerih sledi površina premaza neravni površini papirja. Značilen tovrsten pojav je pri premazovanju z zračno krtačo.

Sinonim:

A:
F:
N: das Kontur-Streichen

IZRAVNALNO PREMAZAN PAPIR (karton)

Izraz s katerim opišemo posledico določenih premazovalnih postopkov, pri uporabi katerih premaz izravna neravnost v površini papirja. Značilen tovrsten pojav je pri premazovanju s postopkom s prožno klino.

Sinonim: nivelirno premazovanje

A:
F:
N: das Nivellier-Streichen

ILUSTRACIJSKI PAPIR

Skupinski naziv za tanjše naravne, močno polnjene zelo gladke tiskovne papirje, namenjene za tiskanje revij s poltonskimi slikami.

Sinonim:

A: (S. C. Newsprint) illustration printing paper
F: papier pour illustration
N: das Illustrationsdruckpapier

MAGACIN PAPIR

Skupinski naziv za tanjše, površinsko oplemenitene papirje enakomerne površine s tankim premazom, namenjene za tiskanje revij s poltonskimi slikami.

Sinonim: ilustracijski papir (napačno); magazin papir

A: magazine paper
F: papier pour magazines; papier pour revues
N: das Magazin Druckpapier; das Zeitschriftenpapier

PAPIR (karton) ZA UMETNIŠKI TISK

Obojestransko premazni papir visoke gladkosti, pogosto tudi sijaja, namenjen predvsem za večbarvne reprodukcije. Nosilni papir je normalno brezlesni. Premazani papir je vedno glajen, včasih po glajenju tudi krtačen.

Sinonim: umetniški tiskovni papir

A: art paper
F: papier couché
N: das Kunstdruckpapier

KROMO PAPIR (karton)

Enostransko premazan papir visoke gladkosti, pogosto tudi sijaja, za finejši tisk. Uporablja se za finejšo embalažo in umetniške reprodukcije. Nosilni papir (karton) vsebuje največkrat tudi lesovinska vlakna. Premazani papir je po glajenju lahko tudi krtačen.

Sinonim: enostransko premazni papir za fini potisk

A: chromo paper
F: papier chromo
N: das Chrompapier

KROMO NADOMESTEK KARTON

Enostransko z belo vlakninsko plastjo prekriti enostransko gladki karton, ki služi kot nadomestek (pravega) kromo kartona. Uporablja se za izdelavo potiskane embalaže.

Sinonim: (napačen izraz: kromo karton)

A: one side white lined and glazed paperboard; bleached lined folding boxboard

F: carton superieur blanchi
N: der Chromoersatz-Karton

KRTAČEN PAPIR (karton)

Eno- ali dvostransko premazan papir (karton), ki je po glajenju še površinsko obdelan s krtačami za doseg zelo visokega leska.

Sinonim: ščetkan (nepriporočljivo)

A: brushed paper

F: papier brossé; papier lustré
N: das gebürstete Papier

NARAVNI PAPIR ZA UMETNIŠKI TISK

Naravni papir visoke gladkosti in leska, napravljen iz beljene celuloze in z visokim dodatkom polnil. Papir služi kot nadomestek papirja za umetniški tisk.

Sinonim: nadomestek papirja za umetniški tisk

A: simile art paper
F: simili papier couché
N: das Kunstdruck-Ersatzpapier

SVILENI PAPIR ZA CVETJE

Fini tanki papir, največkrat enostransko gladek in v barvah, namenjen za fine embalažne namene.

Sinonim:

A: flower tissue paper
F: papier serpente
N: das Blumenseidenpapier

ŠRENC PAPIR

Zavijalni in embalažni papir, običajno enostransko — redkeje strojno — gladek ali satiniran, večje gramature, nizkih mehanskih odpornosti, izdelan iz manj kvalitetnih papirnih odpadkov.

Sinonim: šrenc zavijalni papir

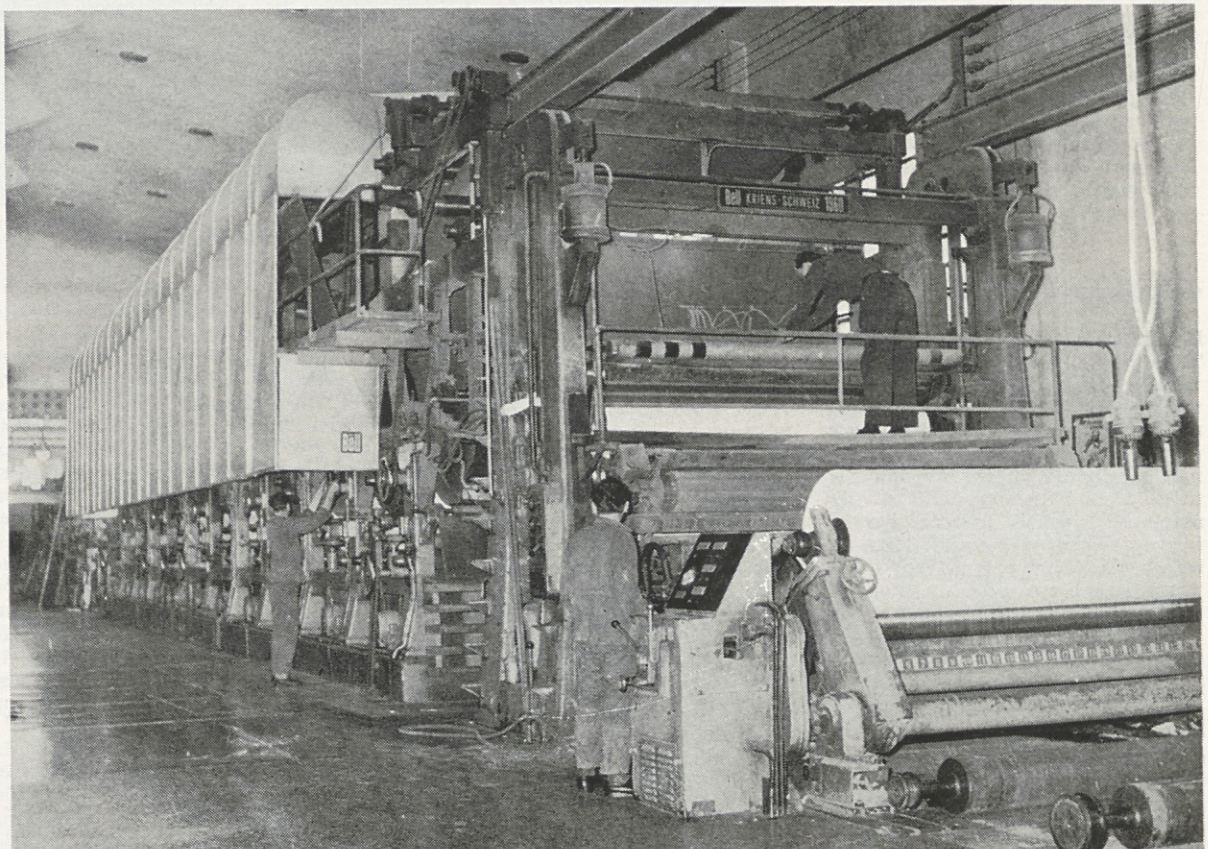
A: common wrapping paper
F: papier d'emballage ordinaire
N: das Schrenzpapier

KARTON (papir) ZA GRADBENIŠTVO

Splošen naziv za kartone (papirje) in lepenke, namenjene za uporabo v kakršnekoli namene v gradbeništvu.

Sinonim:

A: building board
F: carton pour la construction
N: die Baupappe

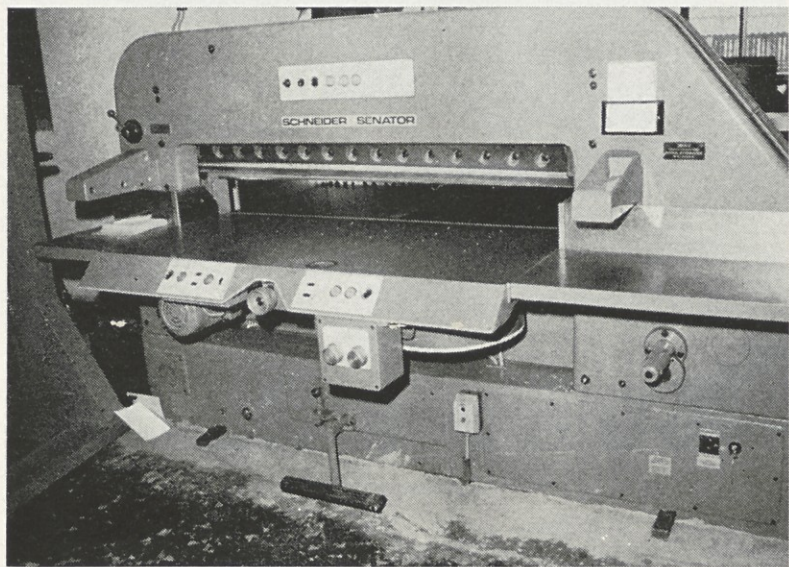
Ob IV. papirnem stroju

Novi ploski rezilnik v dodelavi lepenke

KOLIČEVO, APRILA — Stari ploski rezilnik »Krause«, katerega je stekla zibelka pred 45 leti, ni mogel v bodoče več jamčiti nemoteno obrezovanje lepenke, kajti živeli smo stalno v strahu, da bo nosilni okvir tega rezilnika še enkrat počil. Ne bi ga mogli več usposobiti za delo. Čas je bil skrajno zrel za razmišljanje o novem ploskem rezilniku. Skoraj neverjetno je za naše razmere, da je bil čas od razmišljanja pa do realizacije naročila novega rezilnika kratek.

155 cm omogoča rezanje ekstremno dolgih formatov, katere je bilo prej mogoče rezati edino na vzdolžnih rezilnikih z okroglimi noži.

Tako smo pred nabavo novega rezilnika obrezovali lepenko na dveh strojih, torej v dveh fazah, kar je bilo vsekakor neracionalno in z udeležbo več delovne sile. Sedaj rešimo vse štiri strani nekega formata na novem stroju, kar vsekakor predstavlja napredek in racionalizacijo tehnološkega postopka dodelave lepenke.

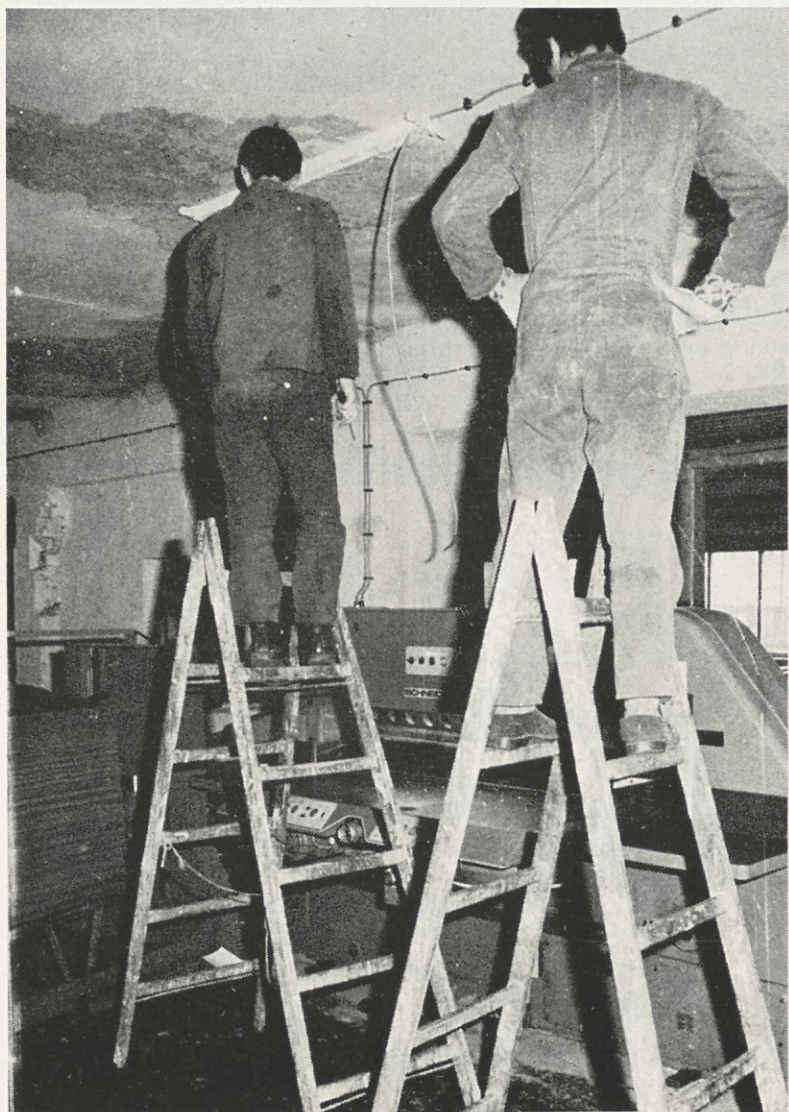

Novi ploski rezilnik je montiran v oddelku dodelave lepenke

Pri preučevanju ponudb je končno padla odločitev za ploski rezilnik firme »Senator« z dolžino rezanja 155 cm in elektronsko avtomatiko programiranja in gibanja naslonskega sedla. Programiranje oziroma predhodno posnemanje formatov rezanja se vrši preko posebnega bobna z magnetnim trakom. Na magnetnem traku je prostora za 64 programskih vrst, ki pa se dajo po dve oziroma štiri sosednje ležeče medsebojno kombinirati. Na ta način je res omogočeno predhodno posneti veliko število različnih formatov rezanja. Rezilna dolžina

Vredno je omeniti, da je pri starejših rezilnikih vedno problematična zaščita pred poškodbami in da je malokateri tovrstni stroj bil glede zaščite po veljavnih predpisih neoporečen. Pri novem rezilniku pa je nevarno polje pred nožem varovano s sistemom fotocelic, poleg tega pa je še posluževanje rezanja mogoče samo z obema rokama.

Na koncu velja povedati, da je bil z nabavo ploskega rezilnika le napravljen korak naprej v dodelavi lepenke, kateremu bi pa tudi na ostalih področjih morali slediti drugi.

Tudi električarji so prispevali svoj delež pri montaži rezilnika

Merjenje vlage v papirju

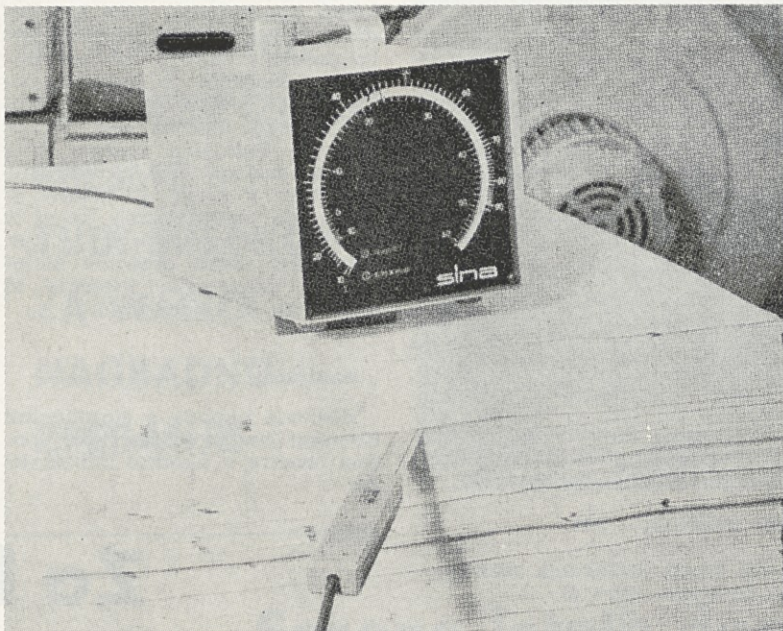
VEVČE, APRILA — Glede na to, da vlaga v papirju povzroča velike težave in je s tem tudi zelo važna, morajo biti tudi načini za merjenje vlage dovolj natančni in čimbolj dostopni.

Za merjenje vlage poznamo različne načine, od katerih se pač zahteva, da so čimbolj natančni in meritve čimbolj izvedljive. Razlikujemo meritve absolutne in relativne vlage, ki imata svojo

določeno povezavo. Najprej si oglejmo merjenje absolutne vlage.

Najstarejši način in tudi najenostavnejši, je sušenje papirja v sušilni pečici. Pri tej metodi papir točno iztehtamo, ga vstavimo v pečico z zračnim kroženjem pri temperaturi 100–105°C, ter pustimo stati v njej do 1 ure, oziroma toliko časa, da ne zaznamo več spremembe teže. Suhoto papirja dobimo iz enačbe

$$\text{Suhota } v \% = \frac{\text{teža suhega papirja}}{\text{teža papirja pred sušenjem}} \times 100 \%$$

Procentualna vlažnost papirja pa je obratna vrednost suhote.

Ta metoda določevanja suhote je sicer zelo natančna, tako da so tudi meritve zelo primerljive. Slaba stran pa je dolgi čas merjenja in neprikladnost zaradi dolge poti od papirnega stroja do mesta merjenja v laboratoriju. To pač onemogoči hitre korekture na stroju.

Električni načini merjenja so dokaj bolj prikladni. Pri teh razlikujemo več načinov in sicer: merjenje električne upornosti med dvema elektrodama, meritev dielektrične konstante prek kondenzatorja tekočega papirnega traku, merjenje mikrovalovne in infrardeče absorpcije skozi papir in vodo, ter končno merjenje relativne vlage ravnotežnega stanja s polprevodniki. Vse te električne metode so zelo hitre, ter ob pravilnem posluževanju lahko tudi dokaj zanesljive.

Pri merjenju vlage s pomočjo električnega upora vpnemo papir med dve elektrodi in merimo električno upornost v primerjavi s standardno upornostjo. Pri tem pa je zelo vpliven pritisk stiskanja papirja med elektrodama, kot tudi vpliv same sestave papirja in njegove prevodnosti. To nas lahko včasih pripelje do zelo napačnih rezultatov.

Vlago merimo s pomočjo kapacitivnosti, pri čemer je odvisna meritev od dielektrične konstante in debeline dielektrikuma, ki je v našem primeru papir. Močno polnjeni papirji lahko pri tem dajejo napačne rezultate, ker ima polnilo čisto drugo konstanto kot celuloza. Poleg tega imata tudi gramška teža in temperatura vpliv na meritve.

Pri merjenju z infrardečimi žarki se del energije absorbira od vode. Pri tem je odvisna meritev od posameznih parametrov, ki jih je potrebno še predhodno določiti (debelina, struktura, barva), ki se med samo meritvijo tudi lahko spremenijo, ter s tem popačijo rezultat.

Samo merjenje absolutne vlage nam še ne pove veliko, kajti za nas je zanimivo predvsem, ali se vlaga papirja sklada z vlago okolice, v kateri se nahaja. To je njegovo ravnotežno stanje. Samo merjenje je na osnovi merjenja

partialnega tlaka vodne pare, ki se razvija na površini vsakega materiala, ki vsebuje vodo. Tega izenačimo s količino vode, ki jo vsebuje material, če le ni predebel. Ta parcialni tlak ustvari na površini papirja ustrezno klimatizirano plast, ki jo merimo. Ker se zahteva, da je papir enakovreden okolju, v katerem se tiska in imajo v modernih tiskarnah klimatiziran prostor z vlago 48–55% relativne vlage, mora imeti tudi papir to vlago.

Relativno vlago merimo na različne načine. Najstarejši ter zelo zanesljiv način je merjenje relativne vlage s higrometri. Ta je narejen v obliki meča, ki ga lahko zabodemo v paleto izrezanega papirja, ter v njem izmerimo relativno vlago papirja. Princip delovanja takega higrometra je raztegovanje in krčenje lasne niti pod vplivom vlažnosti, kar se prenaša na merilno skalo. Meritev je izvedljiva v območju –35°C do +70°C s točnostjo ± 2% v vmesnih območjih, ga moramo večkrat ponovno nastaviti. Sposobnost merjenja se pri merilnem lasu v higrometru občasno požiži v navlaženjem v popolnoma nasičeni atmosferi (v zaščitno cev se nalije malo vode). Pri tem kaže vlaga 95% relativne vlage. Ob eventualnem odstopanju se ga nastavi. Prikladnejši so merilni instrumenti, kjer se lahko v zelo kratkem času izmeri zanesljivo relativno vlažnost.

Tak zelo pripraven aparat je »Sina« aparat. Deluje na način, da v papirju vsebujoča voda tvori na površini klimatizirano plast. Pod vplivom te se spremeni električna upornost merilnega polprevodnika, ki se nahaja na merilnem mestu. Ta se nato električno ojači ter s pomočjo pomožnega motorčka prenese na merilno ploščo.

Nek drug aparat deluje na principu merjenja higroskopičnih lastnosti raztopin litijevega klorida. Na termometru se odčita, pri kateri temperaturi se nahaja v raztopini vsebujoča vlaga v ravnotežnem stanju z okolico. Iz podane temperature se odčita vlažnost zraka.

Iz tega vidimo, da je načinov merjenja veliko. Za katerega bi se najraje odločili pa v večini primerov odločajo finančne možno-

sti. Vsekakor pa se moramo zavedati, da se izdatki za te instrumente lahko v zelo kratkem času bogato izplačajo.

dipl. ing. H. J.

Nove knjige v strokovni knjižnici

VEVČE, aprila 1972.

V prvih treh mesecih tega leta smo v strokovni knjižnici nabavili naslednje nove knjige:

— J. W. Humble: Poboljševanje rezultata poslovanja. Zbirka OEP 13/71 Zagreb, Informator 1971.

— A. Vila, Z. Leicher: Planiranje proizvodnje i kontrola rokova. Zbirka OEP: 11-12/71. Zagreb, Informator 1971.

— R. Strbac: Knjigovodstvo realizacije. Zbirka IPK: 18/71 Zagreb, Informator 1971.

— Upravni podnesci radnih organizacija i gradjana. Zbirka OEP: 16-17/71 Zagreb, Informator 1971.

— V. Dabac: Tehnički rečnik, I. i II. dio (Njemačko-hrvatskosrbski, Hrvatskosrbsko-njemački)

— B. Radojčić: Klinička neurologija. Beograd, Medicinska knjiga 1971.

— A. Kostić: Osnovi medicinske seksologije. Beograd, Medicinska knjiga 1966.

— G. Žarković: Udžbenik higijene. Sarajevo, Medicinski fakultet 1970.

— Wasser und Abwasser. Frühjahrs-tagung des APV der Tech. Hochschule Graz vom 11.–14. Mai 1971. Biberach (Riss, Güntter Staib Verlag 1971.

— Messen, Regeln und Automatisieren in der Papierindustrie. Frühjahrs-tagung des APV-s der Tech. Hochschule Graz vom 11. bis 14. Mai 1971. Biberach, Güntter Staib Verlag 1971.

— Kotte: Ausrüstung von Papier und Karton. Heusenstamm, P. Keppler 1969.

— Dieta pri ledvičnih in srčnih boleznih. Ljubljana, Zavod za napredek gospodinjstva 1966.

— Ivan Vidav: Višja matematika I. Ljubljana, Državna založba Slovenije 1968.

— Rekonstrukcija parnih kotlova. Beograd, Jugoennergetik 1972.

— Kaiser: Elektrotehnički priručnik Zagreb, Tehnička knjiga 1971. IV. izd.

— C. I. Kaprivinceva: Aktivniji otidih v rabočem processe. Moskva, Medicina 1971.

— Louis De Vries: English-German Technical and Engineering Dictionary. New York, McGraw-Hill Book Co. 1970.

— The Physics and Chemistry of Wood Pulp Fibers. Papers presented at a seminar sponsored by the TAPPI and held at The Institute of Paper Chemistry, Appleton, Wisconsin, May 12–15, 1969. STAP No. 8. New York, Tappi 1970.

— Peter Wegner: Programming languages. Information Structures and Machine Organization. London, Mc GrawHill 1971.

Dopisujte

v

»Naše delo«

Bodoči aspekti klejenja papirja

Uvod

Pojem klejenja papirja še zdaleč ni tako enosmiselno definiran, kot često mislimo. Ako govorimo o klejenju v snovi, tedaj razumeemo pod tem odpornost proti prodiranju vode, kar ima za posledico sposobnost pisanja s črnilom po površini papirja. Če pa imamo v mislih površinsko klejenje papirja, tedaj mislimo na nanašanje določenih vezil na papirno površino v cilju, povezati v večji meri vlakna med seboj zato, da dobimo bolj odporno in za tiskanje sposobnejšo površino papirja. Ker pa izvajamo površinsko klejenje najčešče s pomočjo škroba, ki ima hidrofilni značaj, zato nam takšen način klejenje celo poslabša, npr. s klejenjem v snovi dosežemo stopnjo hidrofobnosti. Kljub temu dvema v nasprotnem smislu delujočima učinkoma govorimo v obeh primerih o klejenju papirja.

Klejenje s smolo

Klejenje papirja v snovi z dodatkom smolnega kleja je vsem dobro poznan postopek, dasi so še danes o poteku njegovega kemijskega razlaga. Vsekakor je mehanizem tega klejenja dokaj zamotan in še ne v vseh potankostih pojasnjen. Osnova je v tem, da izpod pH 8 izpade iz raztopine ali emulzije smolnega kleja v vodi netopna smolna kislina, ki okludira ione aluminija in aluminijevega hidroksida. Pri tem pride tudi do nastanka aluminijevega direzivate. Izpadli delci smole so zelo drobni, pravimo, da izpade smola v fino disperzni obliki, kar je tudi eden od pogojev uspešnega klejenja. Ti fino disperzni delci tvorijo večje med seboj rahlo povezane aglomerate, ki imajo še vedno dokaj poudarjen hidrofilni značaj. Vsled vsebnosti aluminijevih ionov so ti delci pozitivno nabiti in se vežejo na negativno nabita vlakna celuloze. Ako naj dosežemo polno klejenost papirja, tedaj je potrebno segretje papirja v mokrem stanju na temperaturo 100–120°C. Pri tem preide aluminijev direzivat s staljenjem v hidrofoбно obliko. Klejenje papirja s smolo si ne smemo predstavljati kot bi bil papir ali vlakno prevlečeno z enakomerno porazdeljeno prevleko, temveč se nahajajo fini hidrofozni delci smole enakomerno porazdeljeni po površini vlakna ter pri tem zapirajo kapilare, s čimer preprečujejo vpijanje vode.

Prednost klejenja papirja s smolo je predvsem dokaj enostavna uporaba in zagotovljen učinek. Za oboritev proste smole potreben aluminijev sulfat je istočasno dobro retenzijsko sredstvo tako za polnilo kot tudi barvila.

Nedostatki smolnega klejenja pa so prav tako kar značilni. Kot naravni produkt je smola iz kolonije podvržena na tržišču določenim nihanjem, ki so zlasti neprijetna takrat, kadar cena rase. Izvajanje klejenja s smolo je možno samo v kislem območju, kar zmanjšuje trajnost papirja in onemogoča uporabo določenih polnil kot npr. krede. Pri klejenju surovega papirja za premazovanje je učinek klejenja minimalen, ker takoj razpade, čemur nanesemo na papir alkalno premazno mešanico. Tako smolna kislina kot tudi dodani aluminijev sulfat vplivata negativno na učinek optičnih belilnih sredstev. Na kraju pa prehajajo znatne količine žveplene kisline in aluminijevih soli z odpadnimi vodami v reke, kar vsekakor ni zaželeno.

Klejenje s sintetičnimi sredstvi

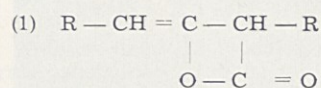
Ze vrsto let oziroma desetletij so poskušali najti ustrezajoče sintetično sredstvo, ki bi bilo sposobno nadomestiti uporabo smolnega kleja ter s tem odstraniti težkoče, ki so posledica njegove uporabe. Osnovne zahteve takšnega sredstva bi morale biti sledeče: dovolj visoka hidrofobnost, sposobnost vezanja na celulozna

vlakna, enakomerna porazdelitev prek celotne površine vlaken, dovolj trdno vezanje na površino celuloznih vlaken in končno dovolj velika odpornost proti kislim ali alkalnim reagentom.

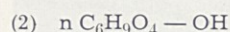
Klejenje z alkil-keten dimerom

Ze pred dobrimi dvajsetimi leti je firma »Hercules« v USA prinesla na tržišče svoj produkt Aquapel, ki predstavlja kemijsko alkil-keten dimer s 14 do 18 ogljikovimi atomi v osnovni molekuli maščobne kisline in ga je mogoče s kationsko reagirajočimi dodatki fiksirati na celulozna vlakna. Pri sušenju papirja reagira s hidroksilnimi skupinami celuloze, pri čemer dobi papir določen hidrofobnostni značaj, ki je spočetka zelo majhen, se pa sčasoma, po t.i. zorenju stopnjuje, dokler po preteku nekaj dni ne doseže maksimalne vrednosti.

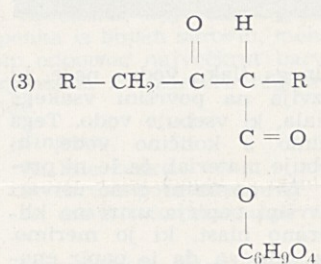
Osnovni kemizem klejenja papirja s tem sredstvom, če ponazorimo keten dimer s formulo (1), je sledeč:

Laktonski obroč keten dimera (1) reagira s hidroksilnimi skupinami v celulozni molekuli (2)

Ob tvorbi stabilnega celuloznega beta-keto-estra (3)

Prednost klejenja z diketeni leži predvsem v tem, da klejenje izvajamo v nevtralnem ali pa slabobaznem območju. S tem je podana možnost uporabe poceni polnil kot je kreda, klejenje je alkalno obstojno in prihranimo na porabi optičnih belilnih sredstev. Pod določenimi pogoji je tovrstno klejenje tudi cenejše kot klejenje s smolo.

Nedostatek tovrstnega klejenja v snovi je neobstojnost diketena proti aluminijevim ionom. To pomeni, da mora biti celoten krogič brez prisotnosti aluminijevih ionov. Dalje klejenje ni gotovo na koncu sušilne skupine, ampak šele po preteku določenega časa zorenja, kar otežkoča učinkovito kontrolo. Enostavnejša je uporaba na klejni stiskalnici, kjer je skupno s škrobom možno doseči želeno stopnjo klejenosti, odsotnost aluminijevih ionov v snovi pa nadomesti z ustrezajočim retenzijskim sredstvom.

Različne vrste celuloz reagirajo različno z alkil-keten dimeri za dosego polne klejenosti. Pri tem je vrstni red skoro enak onemu pri klejenju s smolo. Učinek polnil na doseženo stopnjo klejenosti je enak kot pri uporabi smole, to se pravi, da z rastočo količino pepela v papirju upada količina klejenosti pri enakem dodatku alkil keten dimera.

Klejenje z disperzijami umetne snovi

V zadnjem času se pojavljajo na tržišču sintetična lepilna sredstva v obliki disperzij iz umetne snovi. Med ta sredstva spadajo razni Basoplast in Baysynthol produkti. Ta sredstva ne reagirajo s celuloznimi vlakni niti jih na nje ne obarjamo z aluminijevim sulfatom. Ne tvorijo zaprtih filmov okoli vlaken ali pa na površini papirja. Njihov učinek je v tem, da zmanjšajo hidrofilnost papirja s tem, da se njihovi delci enakomerno porazdelijo po vlaknih, podobno kot smolni delci in

na ta način preprečijo pronicanje vode v papir. Čim finejši so delci, tem večji je učinek. Ta sredstva so zgrajena večinoma na bazi estrov akrilne kisline, akrilnitrila, stirola in sličnih monomerov. Disperzije so ali anionsko ali kationsko aktivne, kar dosežemo z dodatkom ustrezajočih emulgatorjev. Kationske disperzije imajo to prednost, da se same od sebe vežejo na celulozno vlakno, medtem ko je pri anionskih potreben dodatek pozitivnega iona npr. Al^{+++} ali retenzijskega sredstva.

Kationsko aktivne disperzije lahko uporabljamo tako kot dodatek v snov ali pa jih nanašamo na površino papirja. Pri površinskem nanašanju je količina, potrebna za dosego želene učinkovitosti, mnogo manjša kot pa če sredstvo dodajamo v snov. Prav s tega razloga jih uporabljamo predvsem v klejni stiskalnici. V snovi jih uporabljamo samo v posebnih primerih, kjer je npr. zahtevano alkalno obstojno klejenje in površinsko klejenje ni možno ali pa ni zadostno.

Zaključek

Klejenje papirja s sintetičnimi klejnimi sredstvi sicer dokaj počasi prodira v papirno industrijo.

Je pa to brez dvoma postopek, ki bo v doglednem času skoro popolnoma izpodrinil klasičen na-

Planine vabijo

Za letos še na Plaz

tečaja za šolsko mladino med semestralnimi počitnicami in kasnejši za odrasle ništa imela slabosti. Izjave udeležencev tečaja so gotovo najprepričljivejša slika vtisov z zasnežene Velike planine.

Na preprosto vprašanje: »Kaj menite o letošnjem smučarskem tečaju« smo dobili naslednje odgovore:

Andrej Novak, dipl. oec.: »Slabe točke skoraj ni bilo. Bil sem absolutni začetnik, saj sem le nekajkrat stal na smučeh v otroški dobi. Naučil sem se smučati do pluzne kristjanje. Vevška koča je zelo prijetna. Zelo mi je žal, da ves čas tečaja ni obratovala žičnica. Teren za kočjo pa ni najbolj primeren za učenje smučanja.«

Tatjana Habič: »Zelo sem bila zadovoljna s tečajem. Letos sem bila že drugič in sem se naučila precej. Obvladam pluzno kristjanjo tako, da lahko smučam z vijuganjem po bolj ali manj zahtevnem terenu. Posebno všeč pa mi je bila družina v koči.«

Franc Jozelj, dipl. ing.: »Nimam pripomb na organizacijo tečaja. Zelo sem bil zadovoljen. Tudi jaz sem začetnik in sem se privadil smučati. Teren na Veliki planini se mi zdi neprimeren za učenje.«

Edo Ulčakar, dipl. ing.: »Tečaj je bil bolj koristen za tiste, ki so že imeli nekaj smučarskih osnov, kot zame — začetnika. Priprava za ta tečaj je bila organizirana na Urhu in ni mu žal, kdor se je udeležil te šole. Škoda, da ves čas tečaja niso delale žičnice.«

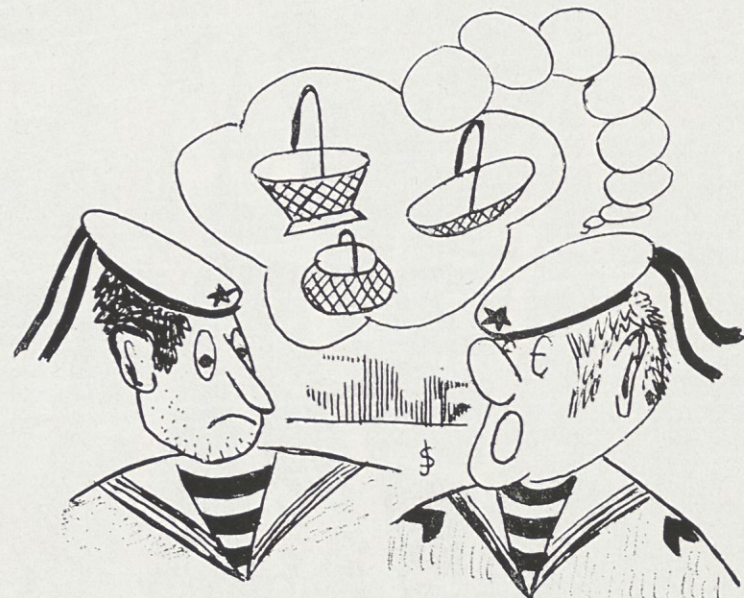
Ivo Avbelj: »Vse mi je bilo izredno všeč. Letos sem bil drugič na takšnem tečaju. Naučil sem se smučati do delnega paralelnega zavoja. Mislim, da ni nujno, če si starejši, da se ne naučiš smučanja. Sicer ne vem, kje je meja, vendar se tudi starejši od 40 let lahko naučijo smučanja toliko, da jim je vožnja po strmini užitek. Priporočam tudi drugim, da si vzamejo zimski dopust v takšni ali drugačni obliki, v prijetni družini, kakršna je bila letos.«

Smučarska sekcija ima v programu še izlet na Plaz pod Prisankom, kjer bomo kot ostala leta gostje na tradicionalnem Saturnskem spomladanskem veleslalomu. Izlet je primeren za vse, saj je možen sprehod do Koče na gozdu mimo Ruske kapelice na Vršič, do plazu pa je od kočje le pol ure hoje.

Vabljeni!

M. R.

Še en prispevek karikaturista Staneta

... in tako sem se nekega dne matral s tremi... polnimi... okroglimi...

Cepljenje proti črnim kozam

VEVČE, APRILA — Črne kozе (srbsko velike boginje, nemško Pocken, latinsko Variola vera) predstavljajo zelo težko akutno nalezljivo virusno obolenje s tipičnim potekom. So izredno nevarne. Bolezen omenjajo že tisoč let pred našim štetjem. V Indijo in na Kitajsko so prišle iz Centralne Afrike, kjer naj bi bila njihova domovina.

V 6. stoletju so se iz arabskih držav razširile v Evropo in jih v letu 570 prvič pismeno omenjajo v Švici. Črne kozе so stoletja razsajale po Evropi, kot samostojno bolezen pa so jo razpoznali šele v 17. stoletju. Do takrat so jo imenovali kot vse ostale nalezljive bolezni »kuga«. V 18. stoletju je umrlo v Franciji in Prusiji okoli 30.000 ljudi. Uspešno cepivo proti črnim kozam so iznašli konec 18. stoletja. Do tega časa je bila vsaka borba zaman. Okoli leta 1921 so črne kozе v Italiji pomorile okrog 30.000 ljudi.

Po statističnih podatkih, ki jih navajajo, je bilo v stari Jugoslaviji stanje obolelih naslednje:

Leto	Zbolelo	Umrlo
1919	5.278	1.000
1920	4.150	941
1921	2.119	483
1922	728	165
1923	1.042	198
1924	330	64
1925	14	3
1926	4	2

Ekipe Papirnice Vevče je cepila 1.215 ljudi, od tega 811 domačih, vsi ostali so bili iz drugih podjetij. Zaradi komplikacij je bilo sprejetih v krajši bolniški stalež 30 ljudi. Cepivo je bilo švicarsko: Lancy vakcina št. 740928. Veljavnost cepiva traja do 29. 3. 1974.

Cepljenje predstavlja zaščito pred črnimi kozami. Organizem je potrebno imunizirati, narediti neobčutljivega, da se sam uspešno brani proti virusu črnih koz, s katerim bi eventualno prišel v dotik. To je najuspešnejši način. Še danes namreč ne moremo vseh virusov uspešno uničiti, niti preprečiti vseh poti do sprejemljivih oseb.

Zaščita po uspešnem cepljenju traja 5—6 let. Pri nas stalno cepimo otroke že v prvem letu starosti, nato pa ponovno cepimo v začetku ali koncu šole, moške kadar služi vojaški rok. Ker obstaja nevarnost, da se črne kozе razširijo tudi v Sloveniji, cepimo vse prebivalstvo.

Zaščita proti črnim kozam je pomembna ne le za posameznika, temveč za celoten narod in državo.

Cepljenje je potekalo organizirano in hitro.

dr. Boris Moškon

Pripis uredništva: Cepljenje je potekalo zares hitro in uspešno, čestitamo ambulantni in celotni ekipi k uspehu.

**VSAK ČLAN
PREŠERNOVE
DRUŽBE
IN NAROČNIK
NA NJENE IZDAJE
PREJME
TUDI SREČKO
ZA VELIKO
NAGRADNO
ŽREBANJE**

Spet nas vabi morje

Sezona letnih dopustov in letovanje v Novigradu

VEVČE, APRILA — Čas neusmiljeno teče in kar naenkrat bomo sredi dopustniškega vrveža, ki nam bo prinesel poleg prijetnih brezdelnih dni še kopico vsakoletnih težav, ki se pojavljajo v zvezi z dopusti. V podjetju bodo nastali problemi nadomeščanja, na cesti živčnost in nevarnost, doma pa običajne finančne težave. No, kljub vsemu pa se bomo v toplih dneh junaško podali k morju nastavljati svoja obledela telesa soncu in se predajati hladnim valovom.

Da pa bo vse lepo in prav in da se bomo lahko dobro počutili, je odbor za družbeni standard podjetja že na 4. seji dne 28. XII. 1971 razpravljal o stanju našega počitniškega doma v Novigradu in sprejel ustrezne sklepe glede izboljšanja stanja v domu. Sprejet je bil kratkoročni in dolgoročni načrt ureditve in finančni

načrt. Na podlagi tega programa bo še v tem letu povečana terasa — zaenkrat še nepokrita, predelane bodo 4 hišice za samostojno bivanje, to se pravi, do bodo imele lastne sanitarije in majhno kuhinjo, obnovljena bo kabina za oblačenje, zasilno bo urejen parkirni prostor in popravljena bo plaža. Poleg tega bo nabavljeno nekaj nove opreme in osnovnih sredstev. Če bo finančnih sredstev, namenjenih za ureditev doma dovolj, nameravamo še v tem letu opremiti vse hišice s sanitarijami, da bo problem le-teh enkrat dokončno rešen.

S temi deli, ki bodo opravljena do sezone, bodo odpravljene nekatere pomanjkljivosti, ki so do sedaj neugodno vplivale na dobro počutje dopustnikov v našem domu.

Na 6. seji dne 20. III. 1972 je odbor za družbeni standard spre-

jel tudi cenik storitev za bivanje v počitniškem domu, ki ga objavljamo v celoti.

Cena za oskrbni dan (brez turistične takse) po osebi:

1. V SEZONI (od 21. 6. do 31. 8.):

	din
a) Odrasli	46,00
otroci do 7 let ob nastopu letovanja s posteljo	32,00
otroci do 7 let ob nastopu letovanja brez postelje	23,00

b) Člani kolektiva in nepreskrbljeni člani družine (mož, žena, otroci, starši) ter upokojenici član družine (mož, žena, otroci). Za vse svojce velja ta popust le v primeru, če živijo v skupnem gospodinjstvu.

	din
odrasli	34,50
otroci do 7 let ob nastopu letovanja s posteljo	24,10
otroci do 7 let ob nastopu letovanja brez postelje	17,30

c) Mož ali žena člana kolektiva ali upokojenca, če živijo v skupnem gospodinjstvu

	din
Odrasli	40,30
č) Inozemski gostje:	
Odrasli	57,50
otroci do 7 let ob nastopu letovanja s posteljo	40,20
otroci do 7 let ob nastopu letovanja brez postelje	28,80

2. IZVEN SEZONE (od 1. 6. do 20. 6. in od 1. 9. do 20. 9.):

	din
a) Odrasli	36,80
otroci do 7 let ob nastopu letovanja s posteljo	25,80
otroci do 7 let ob nastopu letovanja brez postelje	18,40
b) Odrasli	27,60
otroci do 7 let ob nastopu letovanja s posteljo	19,30
otroci do 7 let ob nastopu letovanja brez postelje	13,80

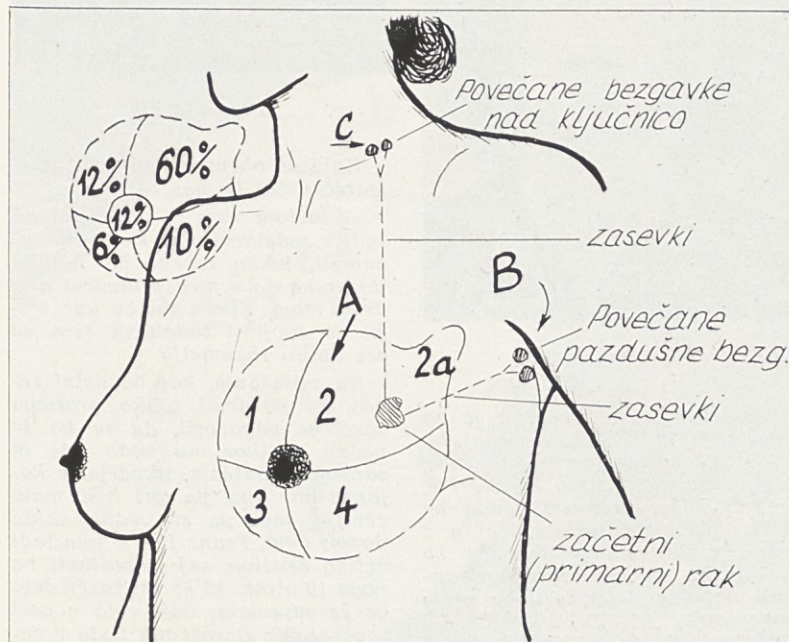
	din
c) Odrasli	32,20
č) Odrasli	46,00
otroci do 7 let ob nastopu letovanja s posteljo	32,20
otroci do 7 let ob nastopu letovanja brez postelje	23,00

Vsem koristnikom letovanja želimo veliko sončnih dni in prijeten oddih.

Viš. med. sestra:
Anica Klemenčič

Črne kozе — Variola vera

A začetni rak

B, C možni rakasti zasevki v bezgavkah

HEMA PO H. BAILEY-u

Rak na dojki

VEVČE, APRILA — Rak na dojki je danes zelo razširjena in nevarna oblika raka. Mnogo mladih žena umre zaradi raka na dojki, vendar sodobna medicina zagotavlja, da bi s poučenostjo žena o zgodnjem odkrivanju raka na dojki rešili veliko življenj.

Če dojko razdelimo na štiri kvadrante, vidimo da je carcinogenost v 60% v zgornjem notranjem kvadrantu, v 12% v zgornjem zunanjem kvadrantu, 10% v notranjem spodnjem kvadrantu in 6% v spodnjem zunanjem kvadrantu, bradavica 12%. Žena se mora naučiti otipati za trdino sama in mora biti tako zdravstveno prosvetljena, da sama signalizira lečečemu zdravniku spremembo na dojki.

Zato pomni:

1. Obe dojki morata biti v isti horizontalni ravni,
2. Ena dojka niže od druge že lahko predstavlja tumor.

3. Kakršnekoli zatrdline v otipnem kvadrantu dojke predstavljajo nevarnost in se posvetuj z zdravnikom.

4. Povečane bezgavke pod pazduho in nad ključnico predstavljajo nevarnost.

5. Bodi pozorna na spremembo barve kože na dojki.

6. Povečane dojke govore za spremembo na dojki.

7. Navznotraj potegnjena bradavica je nevarnost. Žene naj si dojko zato otipajo same 1 x mesečno pred ogledalom. Zdravnano se vsedi na stol. Iztipaj kvadrant za kvadrantom najprej zgornji notranji kvadrant, nato zgornji zunanji, spodnji notranji in spodnji zunanji kvadrant. Pazljiva bodi pri ogledu dojke, ko stegneš roke nad glavo, da ni ena nižja od druge. Pri vseh spremembah se takoj obrni na zdravnika.

Zgodaj odkriti rak pomeni uspešno zdravljenje in rešitev pred smrtjo.

Delovodja Gregorin upokojen

KOLIČEVO, MARCA — »Zamenjava generacij« — tako človek pomisli, ko sega v roko ljudem, ki po dolгих letih dela odhajajo v pokoj. Tudi mene je podobna misel obhajala, ko sem se pogovarjal s tov. Gregorinom ob njegovem odhodu v pokoj. Bil je dobre volje, pripravljen za pogovor, a vseeno ni mogel skriti žalosti ob slovesu. Štirideset let dela v tovarni, leta uspeha in vzpona, leta dobrih in slabih dni, leta razočaranj in zadovoljstva, leta ustvarjenih navad in vsakdanjosti pot ni lahko enostavno pretrgati.

Človek ima v življenju dve veliki doživljaji — pravi tov. Gregorin. Ko nastopi službo in ko odide v pokoj. Ob nastopu službe se sprašuje, kaj ga čaka na poti skozi življenje, ali bo kos nalogam in težavam, ki ga čakajo. Ko pa odhaja v pokoj, se sprašuje, koliko je prispeval k uspehom podjetja, kako so bili z njim zadovoljni nadrejeni in podrejeni, ali je dosegel tisto, kar je pričakoval in podobno. Na nek način človek dela »bilanco« svojega dela.

Za Gregorina lahko rečemo, da je njegova bilanca dela in življenja v Papirnici Količevo pozitivna in je nanjo lahko ponosen.

Pogovarjala sva se sproščeno in nepovezano, brez vnaprej pripravljenih vprašanj, bolj je govoril Janez in pripovedoval svoje občutke in spomine na preteklost in sedanjost.

Pokojnino imam sicer dobro je pa zaslužena, med drugim tudi z nočnim in nedeljskim delom ter delom med prazniki. Ljudje, ki delajo v izmenah, so za marsikaj prikrajšani, obrestuje pa se to pri pokojnini. Izmensko delo ne vpliva ugodno na zdravje, posledice pa se dajo omiliti z udeležbo v športu. Pripovedoval je o lastnem športnem udejstvovanju in težavah športnikov pred vojno ter dodal:

— Za mlade ljudi je športno izživiljanje nujno. Še bolj pa je nujno, da se mladi ljudje izobražujejo. Vsakdo mora imeti željo po izobraževanju, ker je tudi čas tak.

Pogovor sva počasi zasukala v čase, ko je Janez kot 15-letni deček trkal na vrata Bonačeve tovarne in prosil za službo. »Ne enkrat, sedemkrat sem prišel prositi, preden so me sprejeli,« je dejal. V službo je precej časa hodil peš iz Ihana, pozneje pa si je nabavil kolo.

— To so bili težki časi, se spominja Janez. Dela ni bilo, svetovna kriza je bila na vratih. Ti časi se ne dajo primerjati z današnjimi.

Janez je začel leta 1928 najprej kot pazilec sita PS I, ko pa je bil dograjen KS I, so ga premestili tja. Delal je na vseh delovnih mestih pri KS I in PS II od pazilca sita do strojevodje, leta 1962 pa je postal delovodja.

— Dela se nikoli nisem branil. Delal sem na veliko delovnih mestih po tovarni in to mi je samo koristilo, zlasti potem, ko sem postal delovodja, je dejal Janez.

— Janez, dolgo si že v tej tovarni. Česa se najbolj spominjaš, sem ga vprašal. Nekaj časa je premišljeval, potem pa je dejal:

— Veš, spominov je veliko — lepih in slabih, ki se jih človek rad spominja. Vseeno mi je najgloblje ostal v spominu dogodek iz leta 1929. Delal sem kot pazilec sita na KS I in sem šel čistit odtočno cev pri kartonski klobučevini. Takrat je bilo to drugače narejeno kot danes. Zgodilo se mi je, da sem strgal kartonsko klobučevino, na gumi valju pralnice pa naredil brazgotino. Ko smo klobučevino zamenjali, je k stroju prišel takratni računovodja tovarne in me povabil, naj grem z njim. V pisarni mi je izročil delavsko knjižico in ukazal, naj takoj zapustim tovarno. Bil sem ves obupan, kje naj dobim delo? Z nezaužito malico sem počasi odkorakal proti Viru, nisem pa vedel ne kam naj grem ne kaj naj storim. Šel sem v Domžale k zidarjem. Pozneje so v tovarni ugotovili, da ni bila moja krivda, še posebej pa se je zame zavzel strojevodja in sem čez nekaj časa

znova prišel na delo k stroju. Ponovni povratek v tovarno je bil zame nepopisno veselje in zadovoljstvo. Po tolikih letih so to še tako sveži spomini. Danes pa se nihče ne sekira, če se mu kaj podobnega naredi in to ni dobro.

— V letih službovanja v Papirnici, Janez, si bil v raznih vlogah: kot delavec, nato pomočnik, kot strojevodja in kot delovodja. Kako si vse te spremembe doživljal in združeval v sebi?

— Spremembe v službi so se dogajale postopoma, nisem preskakoval delovna mesta, tako sem delovno in drugače dozoreval in sem vsa dela z lahkoto opravljal. Veš, z ljudmi se da delati, samo treba je imeti prave metode. Danes niso več možne »valpske« metode dela, v določenih trenutkih pa je nujno pokazati, kdo je nadrejen in kdo podrejen.

Janez ni bil samo papirničar in ni delal samo pri strojih. Bil je aktiven tudi v športu, družbenem in kulturnem življenju, v samoupravljanju. Bil je recitator, igravec in režiser v SKUD Papirnice Količevo, in je pred leti zelo aktivno deloval v bližnji in daljni okolici. Veliko časa je posvečal tudi lastnemu izobraževanju in spoznavanju novitet v proizvodnji papirjev in kartonov.

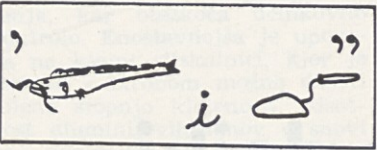
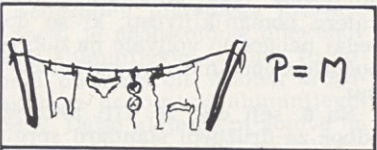
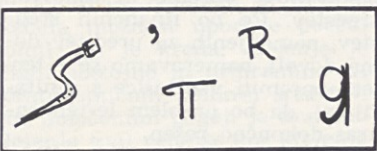
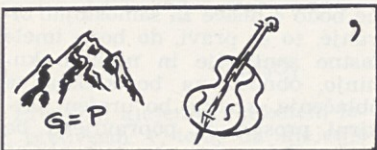
Delo v našem podjetju je zaključil, vendar ne misli prenehati delati.

— Dokler je človek zdrav in se čuti sposobnega, ne sme prenehati z delom. Delo je vir zdravja in zadovoljstva.

Tako je prav, Janez. Mi ti želimo še mnogo let zdravja in sposobnosti za delo ter prijeten užitek zasluženega pokoja.

Ljubo Milič

Rebusi

Pravilna rešitev rebusov daje znano krilatico

Misli in izreki

So stvari, ki jih ženska opazi bolje kot moških.

Kdor zaradi nekaterih stvari ne izgubi pameti, je niti nima.

Lessing

O, norci! Zakaj bi delali lopovščine zunaj zakona, ko jih morate delati v njem.

Lažni prijatelj je podoben senči, ki nas spremlja, dokler sije sonce.

Dossi

Nihče naj ne bi bil več kot pet let na vrhu neke organizacije. Po preteku tega časa je izčrpan, dolgočasen in popolnoma odvisen od svojih obrabljenih koncepcij, pa naj so bile te še tako revolucionarne, ko je zasedel položaj.

Townsend

Tov. Janez Gregorin odhaja v zaslužen pokoj. Ob njegovem slovesu se je pred tovarno zbrala njegova izmena in mu zaželela mnogo let zdravja ter prijeten užitek pokoja

V zaslužen pokoj so odšli

VEVČE, APRILA — 16. marca 1972 je bil upokojen tovariš Jože PEGRIN, nakladalec papirja. Pred prihodom v tovarno, dne 24. 7. 1961, je podobna dela opravljal pri podjetju Globus-Spedicija. V 11 letih dela je naložil na kamione ali vagone kar 39.150 ton papirja, bodisi v balah, zvitihi ali paketih. Če bi bil ta papir v 10-tonskih vagonih, bi bilo to kar 3.915 vagonov. Lepo število! To je vlak, dolg kar 35 km, od Ljubljane in še malo dalj kot do Litije. Tega mu sedaj ne bo treba več. Pač pa bo hodil v Podgorje pod kašelske hribe. Njegov hobi so namreč čebele. Tam ima svoj uljak s precej panji. »Kranjske muhe« mu bodo nosile sladki produkt, on pa bo točil med, pokadil sem pa tja in užival. Želimo mu, da bi bile letine dobre, sončne, od spomladanskega cvetja, kostanjevega medu, tja do poznega ajdovega cvetja in seveda mu tudi želimo, da bi tudi on preživel v krogu družine in med čebelami še dosti zdravih let.

Jože Pegrin

lici tovarne, v zimskem času pa tudi na odstranjevanje snega.

Na vprašanje, kako se je počutila v tovarni, če ima v zvezi z delom kakšne pripombe, je odgovorila, da je bila z delom zadovoljna, da ji bo spočetka kar malo dolgčas po tovarni, na katero je bila navezana toliko let. Če je ne bi ovirala starost, bi prav rada še hodila na delo, saj se človek tako navadi na svoje sodelavce.

Francka nima svoje družine, stanuje pri sorodnikih, vendar si sama gospodinji, »tradicijo službovanja« pa tudi ne bo kar tako prekinila, saj ima tudi majhen vrtiček, ki ji bo pomenil kar k-

Francka Šircelj

ristno razvedrilo. Sicer pa je na vprašanje, kaj bo delala sedaj, ko bo imela veliko prostega časa, odgovorila, da imamo ženske pač zmeraj kaj za opraviti, rada bo tudi obiskovala prijateljice in z njimi malo poklepetala. Če bo zdrava, bo kar šlo, čeprav ima zaradi nepolne delovne dobe nižjo pokojnino.

Zelimo ji, da bi še vrsto let uživala pokoj v zdravju in zadovoljstvu!

Od nas odhaja tudi Janez HABIČ, kolar v mizarški delavnici. Rodil se je v Sadinji vasi 31. oktobra 1905. Izučil se je kolarske obrti, imel je tudi lastno delavnico, dokler ga ni vojna vihra potegnila s seboj. Iz Sarajeva so ga

Nemci poslali v ujetništvo Lukkenwald, kjer je ostal do konca vojne. Delal je na neki graščini in težko čakal vrnitve v domovino, saj so ga doma čakali žena in štiri nepreskrbljeni otroci. Po vojni je nekaj časa delal v brusilnici, nato je bil premeščen v »Splošno mizarstvo in kolarstvo« v Dobrunjah. Od leta 1955 pa do sedaj pa je neprekinjeno delal v naši mizarški delavnici.

Franc Habič

Kakšne občutke imate tovariš Habič sedaj ko nas zapuščate?

»Z delom sem bil zadovoljen, tudi s sodelavci smo se dobro razumeli, lahko rečem, da je bila mizarška delavnica v tovarni moj drugi dom. Sprva mi bo kar težko, s svojimi sodelavci sem se res dobro razumel!«

Na vprašanje, kaj bo delal sedaj, ko bo imel toliko prostega časa, je odgovoril, da se bo še vedno, kolikor mu bodo leta in zdravje dopuščala, ukvarjal s kolarstvom, ima pa pri hiši malo zemlje, tam pa se vedno najde dovolj dela. Franc Habič ima tudi veliko družino, saj je postavil na noge 10 otrok, ki so vsi razen enega že zaposleni, trije celo v naši tovarni. Na starost mu bodo v veselje tudi vnuki, ki jih ima že sedaj sedem.

Tudi njemu želimo mnogo veselja in zdravja, ter da bi dočakal še vrsto let.

Vsem trem sodelavcem, ki odhajajo v zaslužen pokoj, izrekamo s tega mesta zahvalo za dolgoletno delo.

Sindikat poroča

MEDVODE, MARCA — V do-
kaj delovnem preteklem letu je IO
imel veliko dela okrog organizira-
nja in izvedb raznih proslav in
drugih akcij. Družabni večer za
celoten kolektiv ob koncu leta s
podelitvijo nagrad delavcem za
dolgoletno delo v tovarni je po-
tekal v prijetnem vzdušju. Na
otroke članov naše organizacije
se je spomnil dedek Mraz s
skromnimi darili. Tudi s proslavo

8. marca je bila večina naših so-
delavk zadovoljna. Po dolgih le-
tih je bilo zopet organizirano sre-
čanje upokojenih delavcev naše
tovarne. Ob tej priložnosti sta dva
člana IO s skromnimi darili ob-
iskala na domu tiste upokojene
delavce, ki se zaradi bolezni ali
drugih vzrokov niso mogli udele-
žiti srečanja. Vsi so bili prijetno
presenečeni, ter se vsaj za trenu-
tek zavedali, da niso pozabljeni.

Krvodajalskih akcij se je udele-
žilo relativno malo število zapo-
slenih. Tudi za izlete ni zana-
nje takšno kot je bilo pričakovati,
čeprav jih je nameraval IO or-
ganizirati več. Pri tem se moramo
zavedati, da so vse te akcije IO
na željo velike večine članov in
po sklepih občnega zbora, ne pa
na željo posameznika, enega ali
dveh članov, ker privatizacija or-
ganizacije ali dela v njej je ne-
dopustna.

Tak kronološki pregled nam ne
pove dosti, če ne bi omenili tudi
drugo dejavnost in prizadevnost
IO. Več sestankov IO je bilo na-
menjenih vprašanju rekonstruk-
cije oziroma nadaljnje izgradnje
tovarne. Aktivno je sodeloval in
nastopal s svojimi predlogi pri
sprejemanju statuta tovarne. Pri
obravnavi samoupravnega spora-
zuma in prilagoditvi pravilnika o
osebnih dohodkih k samouprav-
nemu sporazumu je IO dajal
svoja mnenja, predloge ter pri-
pombe. Nekateri predlogi so bili
upoštevani. Zelo važno se mi zdi,
da je najnižji osebni dohodek za
normalno opravljeno delo 1.000 N
din. Za svojo dejavnost IO razpo-
laga z rednimi dohodki 35% čla-
narine članov sindikata. Material-
no poslovanje kontrolira nadzorni
odbor dvakrat letno, za preteklo
leto je bilo izobešeno na oglasnih
deskah in se je vsak član lahko
seznanil s poslovanjem in izdatki.
Z dotacijo tovarne, namenski
dotacijami ter planirano oz. pred-
videno članarino je IO sprejel fi-
nančni plan. Bistvena razširitev
dejavnosti je nemogoča glede na
materialna sredstva, s katerimi
razpolaga IO.

Komisija za šport in rekreacijo
je posebno aktivna in bo v ta
namen potrebnih več sredstev.
Potrebno bo okrepiti sodelovanje
z OOK, ter mladinskim aktivom,
posebno v skupnih akcijah. V sa-
moupravnih organih sodeluje več
članov IO, predsednik je vabljen
na vse seje DS. V letošnjem letu
bo IO posvetil vso pozornost sa-
nacijskemu programu, ki bo kon-
kretiziran in bo osnova za nadalj-
njo akcijo. Zavzemal se bo za
znižanje stroškov poslovanja, ter
za odgovornost pri delu vseh za-
poslenih brez izjem. IO bo zahte-
val od samoupravnih organov in
strokovnih služb, da uporabijo
vse možnosti za doseg boljšega
plačevanja kupcev — papirnic,
ker je sedanje stanje nevzdržno.

Lutovac V.

Rešitev prepletene besede

1. omelo, loščilo, Lokve
2. Vevče, četrtek, ekcem
3. ideja, javnost, stena
4. ovira, radirka, kargo
5. borba, barvina, napuh
6. odsev, Everest, stisk
7. tekst, stihija, Jalta

MEDVODE, VENGUST, ČRNI
VRH

Srečni izžrebanci

Za križanko »Prepletene be-
sede« smo prejeli 50 rešitev.
Srečo pri žrebanju so imeli
naslednji: Fani Morela, Drago
Tatič in Marija Trdan prej-
mejo po 10.— din, Lovce Lenč-
ka prejme 30.— din in Jozelj
Tone 60.— din.

Medvode — Z izleta v Planico članov OO sindikata — svetovno
prvenstvo v smučarskih poletih

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Tovarna celuloze Medvode

V mesecu marcu so se zaposlili:

- Rekić Ferid — nakladalec lesa in ža-
manja
- Bačak Ladislav — vodja finančnega
sektorja
- Crnalič Serif — II. pomočnik kuhar-
ja celuloze
- Skvarča Bogdan — avtomehanik I.

V mesecu marcu so odšli iz pod-
jetja:

- Merdanović Sulejman, nakladalec
lesa in žamanja — samovoljno
- Tojić Živko, nakladalec lesa in ža-
manja — samovoljno
- Prijatelj Janez, ključavničar — pre-
nehanje delovnega razmerja za dolo-
čen čas

Pašić Ibrahim, II. pomočnik stroje-
vodje izžemalnega stroja — odšel v
JLA

Rekić Ferid, nakladalec lesa in ža-
manja — odpuščen — poskusno delo

V mesecu marcu so se rodili:

Brakić Hasanu, polnilcu pinotana,
se je rodila hči Hava.
Cestitamo!

Papirnica Vevče

Prišli:

JALOVEC Stane, tehnik za toplotne
naprave

ZALAR Anton, II. pomočnik papir-
nega stroja

NOVAK Martin, paznik papirnega
stroja

MARKOVIĆ Dušan, električar IV.

GARBAJS Milan, II. pom. vodje do-
del. stroja

LEVIČNIK Milan, ključavničar IV.

FASTIKIĆ Dragiša, razkladalec

JANČAR Anton, vnašalec

DEŽMAN Franc, vnašalec

JANCEC Franjo, nakladalec

Odšli:

PIRC Zoran, lastna odpoved

BONČAR Jože, lastna odpoved

NOVAK Franc, upokojen

STARE Antonija, lastna odpoved
NIKOLIĆ Stanoje, umrl

SUBELJ Marjan, prekinitve del. raz-
merja v poskusni dobi
ANZUR Stane, prekinitve

STRUBELJ Draga, lastna odpoved

PETKOVIĆ Miodrag, samovoljno za-
pustil delo

PEGRIJ Ježe, upokojen

BALKOVEC Jože, lastna odpoved

DUKARIĆ Slavko, lastna odpoved

SAVULJESKOVIĆ Dragutin, samo-
voljno zapustil delo

DVANAJSČAK Karol, samovoljno

zaprstil delo

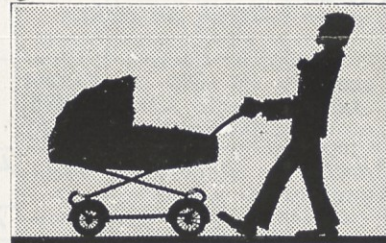
TODOSIJEVIĆ Radivoj, samovoljno

zaprstil delo

LAURENČIĆ Sergej, dipl. ing., odšel

v JLA

KARALIĆ Ramo, odšel v JLA

Rodili so se:

Odlazek Martinu, sin Marko
Benediku Danilu, hči Barbara
Jagru Francu, sin Franc
Sevšku Avgustu, sin Martin

Cestitamo

Vevče, 10. 4. 1972.

Papirnica Količevo

Poročila iz Papirnice Količevo
nismo prejeli

Dopisujte v »Naše delo«

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Zdru-
ženih papirnic Ljubljana in Pa-
pirnice Količevo in Tovarne celulo-
ze Medvode — Izdajajo ga njihovi
delavski sveti — Izhaja vsak me-
sec — Odgovorni urednik Stane
Robida — Uredniški odbor:
Marjan Černe, Janez Gašperin,
ing. Janez Hribar, Jože Lejko, Lju-
bo Milič, Tone Novak, Andrej
Pirkmaier in Stane Skok. — Teh-
nični urednik Danilo Domanjko
(Delavska enotnost) — Tiska ti-
skarna »Toneta Tomšiča«
v Ljubljani.

Medvode — Še en posnetek članov OO sindikata na poti v Planico

Medvode — člani OO sindikata so se udeležili svetovnega prvenstva
v Planici

